

BIM Atzeneta del Maestrat

Època XI N° 11 - juliol/setembre 2019

L'AODL informa

A Atzeneta cal saber

Les nostres esportistes

Festes patronals 2019

Gent d'ací

Des de la UJI

Les associacions parlen

Ens conten des del Col·legi

Des del Casal Popular

Medi Ambient

Atzanetins pel món

Nutrició

El temps i la Meteo a Atzeneta

FESTES 2019, CAP ENDAVANT

"CONTA'M", UN FESTIVAL PER A CONTAR-LO

Agenda

HORARIS

AJUNTAMENT

De dilluns a divendres de 9 h a 14 h.
Dissabte de 9h a 13 h.

www.atzenetadelmaestrat.es

Facebook: Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat

ESCOMBRERIES

A partir de les 20 h.

RECOLLIDA D'OBJECTES VOLUMINOSOS

El quart dimecres de cada mes.

CEMENTERI

Tots els diumenges (hivern de 15 h a 17 h i estiu de 16 h a 18 h).

ALTRES SERVEIS A L'AJUNTAMENT

SERVEIS SOCIALS

Dilluns de 9 h a 13'30 h i dimecres amb cita previa (722739456) la 2ª planta de l'ajuntament.

ARQUITECTA MUNICIPAL

Dimarts de 10 h a 14 h a l'ajuntament.

VETERINARI

Dimecres de 10 h a 11 h a l'ajuntament.

NOTARI

Concertar cita al telèfon 964380075.

DEPENDÈNCIA

A partir de les 10 h, els dies prefixats, a la 2ª planta de l'ajuntament

TELÈFONS D'INTERÉS

AJUNTAMENT 964 37 00 18

CENTRE SOCIAL
POLIVALENT (CSP) 964 37 09 19

CENTRE DE SALUT 964 37 05 43

GUÀRDIES 698 614 472

FARMÀCIA 964 37 00 54

COL·LEGI PÚBLIC 964 73 82 50

BANKIA 964 37 00 53

BBVA 629 005 298

BANTIERRA 964 37 01 64

GUÀRDIA CIVIL 964 37 00 63
062

CASA ABADIA 964 37 03 36

EXTENSIÓ AGRÀRIA 964 39 96 90

AUTOS HICID 964 20 01 22

EMERGÈNCIES 112

INFORMACIÓ 012

HOSPITAL GENERAL 964 72 65 00

HOSPITAL PROVINCIAL 964 72 50 00

HORARI D'AUTOBUSOS

ATZENETA-L'ALCORA-CASTELLÓ

ATZENETA

Eixida 6'30 h

L'ALCORA

Arribada 7'30 h
Eixida 7'35 h

CASTELLÓ

Arribada 8'00 h
Eixida 18'00 h

ATZENETA

Arribada 19'30 h

VISTABELLA-ATZENETA-CASTELLÓ

VISTABELLA

Eixida 6'00 h

ATZENETA

Arribada 6'50 h
Eixida 7'00 h

CASTELLÓ

Arribada 8'30 h
Eixida 15'30 h

ATZENETA

Arribada 16'50 h
Eixida 17'00 h

VISTABELLA

Arribada 18'00 h

Edició: Ajuntament d'Atzeneta

Coordinació: www.teescribologuequieras.com

Impressió: Paperam Impressions

Disseny: Juan Gil

La gent que fem aquest BIM volem que estiga obert al major nombre d'opinions. Tot aquell que vulga col·laborar, de qualsevol manera, ens ho pot fer arribar a l'ajuntament o a l'adreça electrònica bimatzeneta@gmail.com.

Col·laboracions, incloses les fotogràfiques, d'aquest número:

Associació d'ames de casa (Tere Vayá), Melchor Rovira, Carmen Rovira Monfort, Paco Esteller, Pilar Ferreres, Miguel Ángel Moliner, Xavi Pallarés, Arcadio Vidal, Sonia Bellés, Sara Moles, Rafa Gil Marín, Thomas Evans, Lucía Bellés, Neus Bartoll, Eliseu Bellés, Libertad Gimeno, Juanjo Escrig, Tania Muñoz, Leo Gil Saura.

Dipòsit legal: CS-312-2017

Programant futurs

Recórrer al balanç de les festes com a argument central de l'editorial, pot resultar un recurs còmode, gastat i fins a anacrònic a primers d'octubre, quan el BIM recau en els ulls i les mans dels lectors.

Però l'editorialista considera que les passades van constituir una fita referencial que potser marca un punt d'inflexió per a successives edicions. L'inici d'una nova manera de concebre les festes patronals i el seu encaix evolutiu. La suma d'actes paral·lels que complementaven el taurí, amb una profusió de "tardeos" musicals va posar de manifest l'acomodatici de la frase "si no hi ha bous, no hi ha festa", en dubte la veracitat de la mateixa, donat que l'ambient que destil·laven algunes d'aquestes activitats era probablement més festiu que el que es despenia de l'exhibició pesada, inercial i atàvica d'una espècie animal que ronda per un recinte engabiats sense una altra emoció que atendre les trucades pusil·lànimes d'espectadors que es protegeixen darrere dels barrots.

A títol personal, aquest editorialista ha desenvolupat, amb els anys i les reflexions, una escassa inclinació a la festa taurina perquè no deixa de ser una forma gratuïta de submissió animal amb finalitats lúdiques? És per aqueixa raó que en la passada edició de les festes va observar una expectativa de possibilitat de transició per a anar modificant, en les successives, el patró de les activitats lúdiques en honor que els festes taurins deixen de ser els protagonistes absoluts dels dies laborals i es convertisquen en complement, però no en nucli. Encara que es formulen teories de saló, encara que s'estableixen hipòtesis de bar sobre si els bous acabaran per formar part de l'imaginari popular prescrit amb els anys, amb les dècades, amb les generacions, la veritat és que a Atzeneta encara compten amb adeptes suficients com per a imposar aqueix punt de pressió social per a mantindre'ls

com a espectacle referencial, desatenent altres raons que no siguin les tradicionals per a la seua continuïtat. No obstant això, s'ha pogut constatar que un altre model de diversió és possible, que el que semblava utopia s'ha posat de manifest sol amb creativitat en la programació, que resulta factible provocar altres actituds recreatives, que programar des d'educar, innovar, modificar l'ancestral per a, sense perdre les essències, avançar cap a un altre estadi del progrés.

També, com és habitual des que l'actual corporació va prendre possessió del govern municipal en les municipals de 2015, la labor d'alcalde i regidors no es va limitar a la mera organització, sinó que el seu desplegament a peu de cadafal, de taberneta, atenant en primera persona als detalls els tornava omniscients, proactius, sempre prestos a tirar tres mans sobre dues a qualsevol acció que necessitara ser activada, millorada, recomposta.

Un luxe comptar amb una corporació tan saludable, tan a peu de poble, tan col·laboracionista, tan oberta, tan allunyada dels "divismos" polítics als quals ens tenen acostumats massa personatges de la vida pública que només es taquen les mans en campanya, amb les càmeres presents i de manera fictícia.

Esdevé la tardor i la llum es torna fràgil, però Atzeneta es muscula en urbanisme, en projectes, en iniciatives, i encara que el padró degota a la baixa, degota menys. Caldrà continuar donant, com fins ara, amb el mall, preguntant menys.

L'AODL informa

Subvencions sol·licitades durant el segon i tercer trimestre 2019

En la secció d'aquest BIM anem a enumerar les subvencions que s'han demanat durant el segon i tercer trimestre del 2019:

- Hem sol·licitat a la Diputació l'assignació del servei de parc infantil dirigit a municipis de menys de 2.000 habitants amb un cost de 495,23 €.
- S'ha demanat ajuda a la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica per a la realització de projectes i iniciatives en matèria de recuperació de la memòria històrica per al 2019. Ens han concedit 2.125,00 € per a les "IV Jornades de memòria Històrica d'Atzeneta del Maestrat" el 19 i 20 d'octubre de 2019.
- La Diputació ha concedit 1.000,00 euros per a la Fira Tradicional d'Atzeneta d'acord a la subvenció per a l'organització de festes declarades d'interès turístic per al 2019.
- LABORA Servei Valencià d'Ocupació i Formació ens ha concedit 10.395,30 € per a finançar el 50% del manteniment del AEDL durant un període d'un any.
- Hem sol·licitat al Patronat Provincial de Turisme una subvenció per a la contractació d'un informador turístic per al 2019 a la Tourist Info. Ens han concedit 5.938,34 €.
- L'Ajuntament ha demanat a la Diputació una obra emmarcada dins de la Campanya de Teatre per a Persones Majors per al 2019 que va tindre lloc el passat 08/09/2019 al local multiusos amb el nom de "Tres forasters de Madrid" del Grup de Teatre El Cresol.
- Ens han concedit per part del LABORA (Servei Valencià d'Ocupació i Formació) 17.207,40€ (Programa EMCUJU 2019) per a la contractació d'una persona jove qualificada baix la modalitat en pràctiques en el marc del Sistema Nacional de Garantia Juvenil durant un període d'un any.
- LABORA també ens ha concedit 16.298,88 € per a la contractació d'una persona jove a jornada completa en el marc del Sistema Nacional de Garantia Juvenil durant un període d'un any dins del Programa EMPUJU 2019.
- El Centre LABORA en demanat 26.863,04 € per a contractar 3 persones desocupades per al Programa EMCORP 2019 durant 6 mesos. Estem pendents de concessió.
- S'ha sol·licitat una subvenció que ascendeix a 3.040,97 € a l'Institut Valencià de la Joventut (IVAJ) per a portar a terme activitats dins del programa de joventut per al 2019. Estem a l'espera de la resolució final.
- L'Ajuntament ha demanat una subvenció a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural en el marc del programa de desenvolupament rural de la Comunitat Valenciana 2014-2020 per a projectes de cooperació relacionats amb la valorització de restes agrícoles en experiències d'agrocompostatge amb la finalitat d'evitar l'ús del foc per a la seua eliminació.
- Sol·licitud d'ajuda al Institut Valencià de Competitivitat Empresarial (IVACE) un import de 7.598,24 € per a la "Instal·lació de carregador de vehicles elèctrics" per al 2019. Pendent de resolució.
- Sol·licitud autorització a la Diputació provincial per a la prestació del servei de prevenció i control de plagues dins del Pla provincial de tractament contra el mosquit.
- Hem demanat a la Generalitat una subvenció en matèria de salut pública per a la lluita contra el mosquit tigre per al 2019 amb un import de 6.413,00 €.
- El Ministeri de la Presidència ens han assignat 921,20 € per a projectes i programes per al desenvolupament de mesures del Pacte d'Estat en matèria de violència de gènere.

L'AODL

Pilar Ferreres Garcia

A Atzeneta cal saber

Presentació del llibre sobre la Confraria De Sant Bertomeu

El passat dia 2 d'agost, a la Casa de la Cultura, va tindre lloc la presentació del llibre " Cultura , didàctica i patrimoni. La confraria de la Verge Maria i sant Bertomeu d'Atzeneta del Maestrat ", dels autors Joaquín Aparici Martí i Santiago Agustina Segarra, editat per l'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat. L'acte va comptar també amb la presència i el parlament de mossén Paco Francés, rector de la nostra parròquia i redactor del pròleg i mossén Pere Saborit, arxiver de la diòcesis de Sogorb, que fa fer una aproximació general al paper de les confraries en la vida religiosa popular al llarg dels temps.

Netetja de terme

El darrer diumenge de juliol va tindre lloc la recollida de deixalles per les sendes i pistes del voltant d'Atzeneta del Maestrat.

Un bon grapat de membres del Club de Muntanya At-Zenet i un altre de voluntaris van ajudar i van contribuir a una Atzeneta més neta.

Loreto

Les festes de Loreto van tindre una dècada d'esplendor fins a convertir-les en un referent comarcal per la seua idiosincràsia més llibertina que les patronals, però les festes, els barris, els imperis tenen la seua època d'auge i de decadència.

Loreto ha perdut la puixança generacional que

impulsava a organitzar les festes, però encara conserva aqueixa reminiscència lúdica i el dia 7 es van realitzar algunes activitats infantils, religioses i musicals que van fer a alguns recordar uns altres temps en els quals eren més joves.

Foment de la salut i l'esport

L'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat ha senyalitzat el recorregut lúdico-esportiu que va del poble fins al Castell, amb missatges que indiquen les distàncies recorregudes i que pretenen fomentar la pràctica de l'esport com a element bàsic per a la nostra salut.

Festes sense violència masclista

Aquestes Festes 2019 es va donar un pas més en el compromís municipal per la igualtat de gènere i la lluita contra les violències masclistes, amb la instal·lació de PUNTS VIOLETA en els espais de més afluència de gent durant les Festes.

Què són els punts violeta? Espais per previndre, assessorar i atendre qualsevol agressió sexista.

On van estar situats durant les Festes 2019 d'Atzeneta del Maestrat? En la barra dels bous i en la barra del ball; tot el personal de les barres estava adequadament format per atendre els possibles casos de violència masclista.

Cal dir que no es va enregistrar cap incident d'aquest tipus, absència que reforça la voluntat municipal d'alliberar a Atzeneta d'aquest tipus (i tots els demés) de violència.

Nous contenidors per al reciclatge d' envasos

L'Ajuntament d' Atzeneta del Maestrat ha rebut de la Generalitat Valenciana i Ecoembes, una dotació nova de 8 contenidors per a la recollida d' envasos lleugers.

Amb este nou equipament es reduirà el problema de l' acumulació de deixalles d' este tipus que es va produir a l'estiu, però que servirà per a ponteciar la conscienciació col·lectiva en matèria de reciclatge.

Nou Canal d'incidències

L'Ajuntament d'Atzeneta informa que al mes d'agost va obrir una línia telefònica d'atenció al ciutadà a través de la qual els atzenetins pugen advertir el consistori d' INCIDÈNCIES detectades a la via pública, mitjançant l'aplicació WhatsApp, una manera molt més àgil i propera d'informar d'incidències diverses, que permet el manteniment de l'espai públic.

Com pots utilitzar aquest servei?

1- Afegir el número 644579658 en la teua agenda de contactes, aquest pas és estrictament necessari.

- 2- Enviar un missatge de WhatsApp amb la descripció de la incidència i fotografia d'aquesta.
- 3- És un canal unidireccional, no hi ha resposta.

Marxa nocturna amb bici

Dins de les activitats d'estiu, el Club Ciclista At-Zenet va organitzar com els darrers anys, el dia 14 d'agost a les 21:00 hores, la tradicional ruta nocturna d'estiu amb BTT pel terme d'Atzeneta. Els únics requisits per apuntar-se van ser els de por-

tar una bici de muntanya, casc i llum obligatòria. Més d'una vintena de parçitipants és van sumar a la convocatòria per després cel·lebrar-ho gastronòmicament al local multitusos.

Concert de la banda jove

El 25 de juliol va tindre lloc, al local multiusos, una actuació de les bandes joves d' Atzeneta del Maestrat i de Cabanes.

El públic, que va omplir de gom el lloc, va poder gaudir d' un gran espectacle on es va ficar de manifest la predra inextinguible, de músics d'estes terres en general i d'Atzeneta en particular.

Dos dies abans, va ser Cabanes el punt de trobada de totes dues bandes joves.

Bureo

A la plaça de Loreto, amb una més que nombrosa assistència de públic, el Grup d'Arrels d'Atzeneta va organitzar la nit del 3 d'agost un bureo per a no oblidar ni d'on venim ni on anem.

Jornada "STOP AL FOC"

El mati del 24 de juliol va tindre lloc a la Casa de la Cultura d' Atzeneta del Maestrat, una jornada d' intercanvi d' experiències sobre alternatives a l' ús del foc en l' agricultura.

L' acte va comptar amb la presència, entre d' altres, de Toni Garcia, director territorial de la Conselleria d' Agricultura i Medi Ambient, Santiago Pérez, alcalde de Forcall i diputat provincial, Santiago Agustina, alcalde d' Atzeneta i Eladi Roca, com a representant de la cooperativa local.

La Conselleria d' Agricultura i Medi Ambient va córrer amb l'organització de la jornada.

Videovigilància a la piscina

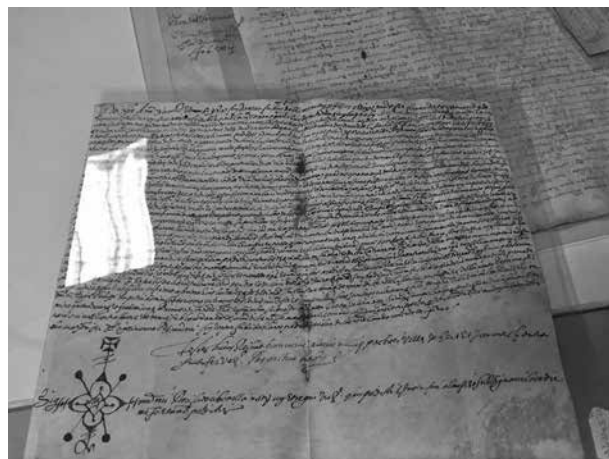
L'Ajuntament d'Atzeneta va instal·lar videocàmeres de vigilància nocturna en la zona de les piscines, per tal d'evitar actes vandàlics.

Visita de l' alumnat del taller d'ocupació a l' arxiu municipal

L' alumnat del Taller d' Ocupació va realitzar a primers de juliol una visita a l' arxiu municipal. Van poder conèixer de primera mà la documentació més antiga que es conserva del nostre poble,

com el Llibre del Mostassaf, el privilegi de concessió de la Fira o els Censals.

Neteja de la Font de les Piques

L' alumnat del Taller d'Ocupació ha realitzat les tasques de neteja de la Font de les Piques. Aquesta font apareix ja documentada al segle XVI, a les visures dels camins ramaders de la Setena de Culla.

Engalagament de carrers

Encara que la iniciativa no va tindre el seguiment d'altres edicions, just és reconèixer l'esforç dels veïns per a engalanar els seus carrers amb motiu de la V edició d'engalanament de carrers d'Atzeneta. Enguany no es van donar premis, però la participació va ser igual de solidària que en edicions anteriors. Els carrers van romandre amb els adorns durant les festes patronals i això va contribuir al fet que Atzeneta lluiïra encara més suggeridora en els seus dies grans.

Inauguració de l' exposició " UNA ATZENETA DE PINTURA "

La vesprada del 2 d'agost va tindre lloc la inauguració de l' exposició de pintors locals " Una Atzeneta de pintura".

El nombrós públic va omplir la sala d' exposicions de l'Ajuntament i va poder gaudir d' una excel·lent mostra de pintures.

Es va poder visitar fins al 25 d' agost.

Els artistes que han contribuït a l'exposició són:

Amadeo Escrich
Antonia Agut
Eliseu Bellés Mateu
Fina Colomer
Iván Casado
José Miguel Albert
Manel Villalonga
Palmira Vidal
Pilar Villalba
Mati Bellés
Ripollés
Silvia Vidal
Vicent Bernat

Des de l'Oficina de Turisme

Lucía Bellés

QUI ENS VISITA?

Aquest any és el primer que l'Oficina de Turisme d'Atzeneta del Maestrat forma part de la Xarxa Tourist Info de la Comunitat Valenciana, i havent passat ja la temporada turística per excel·lència a les nostres terres, els mesos d'estiu, podem fer un primer balanç de les persones que acudeixen a les nostres oficines per obtenir informació turística.

PERSONES ATESES EN LA TOURIST INFO D'ATZENETA DEL MAESTRAT GENER-AGOST 2019

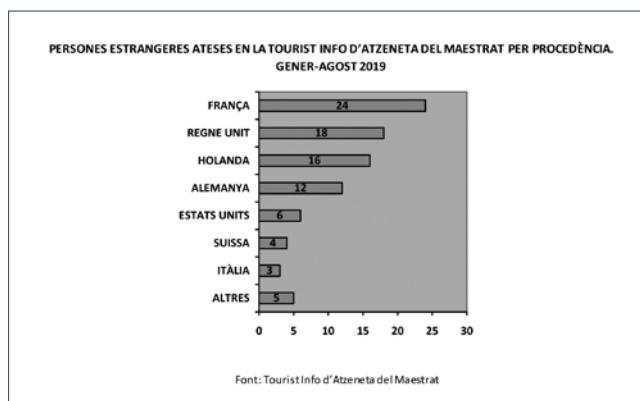
Font: Tourist Info d'Atzeneta del Maestrat

Des de l'1 de gener de 2019, per la Tourist Info d'Atzeneta del Maestrat han passat un total de 1.152 persones per tal d'obtenir informació turística, realitzant-se un total de 304 atencions. D'aquestes persones, més de la meitat han sigut ateses durant els mesos de juliol i agost, especialment durant el segon, la qual cosa situa el mes d'agost com el més turístic de l'any al nostre municipi fins el moment.

Procedència de les/els visitants.

La procedència de les persones que ens visiten també resulta rellevant, i, en base a aquestes dades, veiem que Atzeneta del Maestrat acull, majoritàriament, un turisme nacional, ja que de les 1.152 persones ateses només 88 són estrangeres. En quant a la nacionalitat d'aquestes, tenim les següents dades:

PERSONES ESTRANGERES ATESES EN LA TOURIST INFO D'ATZENETA DEL MAESTRAT PER PROCEDÈNCIA. GENER-AGOST 2019

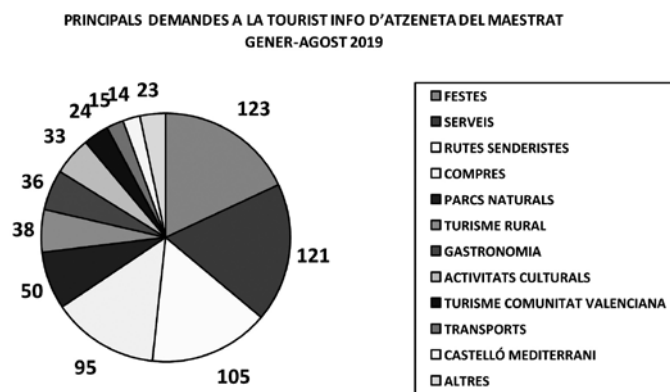
Pel que fa al turisme majoritari, el nacional, la majoria de turistes provenen de la Comunitat Valenciana (452), seguit de Catalunya (93) i Madrid (13).

Què ens pregunten?

Tot i que analitzar detalladament el tipus de demandes que realitzen les persones que acudeixen a la Tourist Info resulta ben complicat, ja que en tindríem tantes com persones ateses, aquestes han sigut classificades en funció d'una sèrie de paràmetres per tal de poder conèixer el que pretenen saber, majoritàriament, els i les turistes que ens visiten.

Així, fins al moment, les principals demandes a la nostra Tourist Info han sigut:

PRINCIPALS DEMANDES A LA TOURIST INFO D'ATZENETA DEL MAESTRAT GENER-AGOST 2019

Font: Tourist Info d'Atzeneta del Maestrat

Les principals demandes han sigut les festes, els serveis i les rutes senderistes, suposant entre les tres més de la meitat de la informació total cercada per les i els visitants. En quant a les festes, gran part d'aquestes demandes han tingut lloc durant el mes d'agost, i han estat relacionades amb la Setmana Cultural i les Festes Patronals; pel que fa als serveis, les persones visitants sovint s'interessen per les opcions de benestar, oci i salut amb que comptem al municipi, com són el centre de salut, el poliesportiu, la piscina... la qual cosa ens indica que els i les turistes valoren els serveis públics que els ofereix un lloc alhora d'elegir un destí. I, per últim, les rutes senderistes, un dels principals recursos turístics amb que comptem, que, vista a priori la positiva resposta turística, hem de seguir potenciant i promocionant.

Amb aquest xicotet recull estadístic ens podem fer una xicoteta idea de la importància de comptar amb un servei públic d'informació turística al nostre municipi, tant pels beneficis directes com indirectes que hi comporta. A banda, amb aquesta ferramenta podem fer un seguiment exhaustiu de l'activitat turística, i adaptar i millorar els nostres recursos de manera real i efectiva, d'acord amb les demandes i preferències reals de les i els visitants. També, amb el pas del temps podrem dur a terme comparatives amb aquestes dades, que ens serviran d'indicadors per a la nostra feina, sempre encaminada a millorar el sector turístic a Atzeneta del Maestrat.

TERRITORI TEMPLER

Recentment, han sigut instal·lades al nostre poble senyals i cartells de TERRITORI TEMPLER. Que hi significa? Doncs que Atzeneta del Maestrat s'incorpora al projecte de la Diputació de Castelló "CASTELLÓ TERRITORI TEMPLER", un projecte per posar en valor el nostre patrimoni i el nostre passat templer, i convertir-lo en un al·licient turístic.

La aguerrida fe dels templers, la seva valentia i fidelitat els va convertir en la Baixa Edat Mitjana, a l'Ordre més poderosa de l'orbe. A les nostres terres, aquesta ordre militar va ser decisiva per a la reconquesta cristiana, ja que els templers van ser el braç armat dels reis des del segle XII. Amb les seves espases i moltes vegades amb les seves vides, es van guanyar la donació de múltiples propietats: terres, castells i viles. La província de Castelló està plena d'aquells vestigis de l'edat mitjana. Des Peníscola fins a Borriana, el territori és ple de llocs increïbles que porten al visitant a reviure el seu passat templer. És el moment de posar en valor aquesta història. De donar a conèixer els llocs que van ser fites i símbols del nostre ric passat.

Amb la senyalització de tots els municipis que formen part del projecte es dona per finalitzada la primera fase del mateix, donant pas a la incorporació de noves iniciatives que ajuden a divulgar aquest patrimoni de forma didàctica i atractiva.

FONT: DIPUTACIÓ DE CASTELLÓ

MÉS INFORMACIÓ: <https://www.dipcas.es/es/territorio-templario.html>

Les nostres esportistes

Sara Molés López

Ella, Sara, és una de les dues filles de Paco Molés, un clàssic del paisatge vacacional d'una Atzeneta a la qual porta acudint, per tirades de llinatge i estirp des que té ús de memòria. Si afegim que de malnom li diuen "Sabá", molts ho fixaran millor i no creiem que ell es moleste. Sara també ha fet d'Atzeneta el seu camp base vacacional des que va apuntar al planeta, però el motiu de comparèixer en aquesta secció de deu a una trajectòria esportiva en l'handbol que l'ha portada fins a la selecció espanyol i la divisió d'honor, categoria en la qual milita el seu actual equip, l'Aula Aliments Valladolid. Un privilegi comptar amb algú que ha escalat tan alt. L'handbol presideix la seua vida, les seues rutines, els seus viatges, però deixem que el matise ella. És el teu moment, Sara, fes saber a Atzeneta com eres i com vius.

NOM: Sara Molés López.

EDAT: 19 anys.

ESPORT: Handbol.

POSICIO: Extrem dret.

EQUIP: BM Aula Alimentos de Valladolid.

ANY D'INICIACIÓ: Vaig començar als 9 anys aproximadament a categoria benjamí.

MOTIU DE LA INICIACIÓ: Vaig començar a jugar perquè la meua germana practicava aquest esport, vaig provar i em va agradar també.

FACILITATS FAMILIARS: La meua família sempre ha estat darrere meu donant-me suport i recolzant cada decisió que he pres, ajudant-me en tot.

HORES D'ENTRENAMENT SETMANAL: Entreno cada dia dues hores de pista i mitja hora de treball físic, més els caps de setmana que tinc competició.

HÀBITS DE VIDA: A part de jugar, també estic estudiant una carrera, per tant estudio als matins i a la tarda entreno.

CITES ESPORTIVES: Vaig ser campiona d'Espanya amb la selecció catalana infantil i subcampiona d'Espanya amb aquesta selecció el segon any de cadet i els dos de juvenil. Subcampiona d'Espanya i campiona d'Espanya amb el Sant Vicenç a la categoria cadet i juvenil.

I sóc vuitena d'Europa i del món amb la selecció nacional.

ALTRES GUARDONS: He rebut diferents premis de millor jugadora a tornejos i a finals de la copa de Catalunya.

VALORS QUE ET PROCURA L'ESPORT: l'esport el que t'ensenya, sobretot és a ser disciplinada i saber treballar en equip, aprens a mirar per les companyes. També has de sacrificar algunes coses, però a la llarga val la pena.

DARRERA COMPETICIÓ: Aquest últim any he jugat a divisió d'honor de plata amb el Sant Vicenç.

REPTES DE FUTUR: Ara per ara el meu repte és adaptar-me al meu nou equip, aprendre i poder aportar el màxim que pugui. Poder estar al mateix nivell que les meves companyes, ja que és el meu primer any a la màxima categoria femenina i el canvi es nota. Poder créixer, i intentar quedar el millor a la lliga. Individualment, és poder disputar el mundial amb la selecció espanyola.

FINS A QUAN? M'agradaria jugar el màxim de temps possible.

ALGUNA COSA PERSONAL: Abans dels partits m'agrada escoltar música que em motivi.

Festes patronals 2019

Un any més ja han passat les nostres festes patronals, per això des del BIM volem donar les gràcies a tots i totes les associacions, colles, empreses, persones, amics, visitants i tots els que van possibles aquestes festes.

No volem deixar de mencionar l'ajuntament que, amb el seu esforç, econòmic i personal, a peu de carrer, ha superat els llimdars d'esplendor i diversitat de les darreres edicions.

Els atzenetins i les atzenetines han demostrat un any més, que entre tots fem d'un poble menut en un poble gran del qual estar orgullosos.

Poc a afegir, que les imatges parlen per les paraules no escrites per innecessàries, per transmetre totes les cares de la festa.

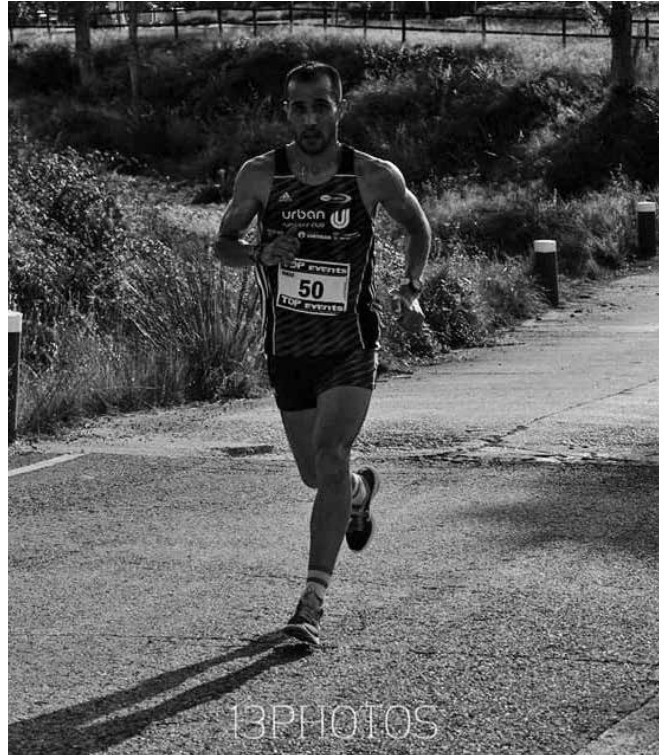

ESPECTACULAR!!

📍 **ATZENETA DEL MAESTRAT**

IV CANTADA D'HAVANERES D'ATZENETA

El passat dia 27 de juliol va tindre lloc, en la nostra plaça, la quarta cantada d'havaneres organitzada per Amics de l'Havanera, amb la col.laboració de l'Ajuntament d'Atzeneta, la Diputació de Castelló i la Generalitat Valenciana.

Va comptar amb la participació de tres grups: CAVALL BERNAT del Barcelonés, BOIRA del Segrià (Lleida) i AMICS DE L'HAVANERA d'Atzeneta. La presentació de l'acte va estar a càrrec de la periodista Alba Saura Manzaneres.

Malgrat la nit tant roïna que es va presentar, amb un aire molt gelat, va ser tot un èxit. El públic assistent va gaudir de bona música i bon ambient, en un escenari incomparable. Per a finalitzar les actuacions, els tres grups participants i tota la gent van cantar La Bella Lola.

Gent d'ací

Sonia Bellés Fabra Doctora en resiliencia

Juanma Velasco

Mientras la festividad de las campanas impone un volteo de fiesta grande en homenaje al patrón, a San Bartolo, converso con Sonia. En su salón, con Angelino, "Mano" para la totalidad del vecindario, su marido, escoltándola por si acaso este entrevistador que acude siempre sin grabadora, sin preguntas, sin guion, apurara de más las emociones de alguien que ha pasado por el trance reciente de experimentar indebidamente la fragilidad humana. También Neus, una de sus dos hijas, que hace como que no escucha, asiste a un intercambio verbal que adquiere de inmediato la coloración de lo amable. Quizá el santo,

aunque ninguno de los presentes profesamos un exceso de devoción más allá del costumbrismo y la tradición local medie, desde su envoltura de mito, para la obtención de una atmósfera evocadora. Acontece el último sábado de fiestas, hay una cierta bruma interior en el que suscribe, que sin eufemismos cabría considerar como resaca, leve, pero resaca a la postre.

Aunque Sonia y sus padres nacieron en Atzeneta, algunas ramas de su línea genealógica descienden de Llucena (no en vano Fabra es un apellido muy de allí). Esta procedencia me la confirmará a posteriori porque in situ no quiere

aventurar orígenes más allá de sus certezas. Se desenvolvió infantilmente con la despreocupación callejera de cualquier niña nacida en 1974, imagino (no lo puntualizamos) que entre muñecas, bicicletas, cotilleos, libros y juegos de asfalto y convivencia; otros tiempos, otros ocios más dados a las relaciones con personas por encima de las interacciones con pantallas.

A los catorce emigró a Castellón en lo docente y recaló en la Consolación, un colegio religioso con mayoría de profesores laicos, para cursar el extinto BUP. Como era costumbre, quienes procedían de los pueblos se aliaban entre sí y los lazos se fortalecían por ese parentesco rural unificador. Sucedería allí el detonante que activó su vocación médica. Al pronto, en primero, un brote de una enfermedad infecciosa la llevó al hospital y se vio sacudido su universo adolescente. Coincidió en el tiempo que una de sus compañeras y ya amiga, falleció de enfermedad a una edad en la que la muerte solo debiera ser un acto de fe. Un latigazo de porqués se despertó en Sonia y ese debut embrionario por aportar sus conocimientos para mejorar las vidas ajenas la llevaría, con los años, a convertirse en doctora primero y en cirujana después tras haber sido desestimada en Fisioterapia, por insuficiencia en unas notas de Selectividad que, aun siendo más que dignas, no alcanzaban las exigencias de la escogida como primera opción. Se inició pues en Medicina (segunda de sus opciones), en Valencia, y renunció definitivamente a convertirse en fisioterapeuta cuando le comunicaron, a destiempo, quizá fuera por noviembre, evoca, que una vacante le permitía cursar su primera opción.

Año 1992 y seis años por delante de exigencia académica, de hacer converger un ocio estudiantil que declara contenido con la responsabilidad (rememora que la zona de fiesta universitaria valenciana era Xúquer), de regresar cada fin de semana, sin apenas excepciones, al útero de Atzeneta, de no perder jamás la identidad, de saberse anclada a su tierra, a su paisanaje, a un entorno de amigas que conserva desde los tiempos infantiles. Pero de aquella época universitaria resiste, por encima de vivencias y calificaciones, la certeza de haberse mantenido consecuente por el hecho de haber obtenido el título en los seis años prefijados y no haber hecho un uso laxo del tiempo y de los recursos familiares, con el esfuerzo de Basilio y Fina, sus padres, que se rompieron el esquinazo, que perturbaron sus

patrones circadianos de sueño para que Sonia, ella, su única hija, obtuviera su recompensa formativa y contribuyera al bienestar de sus semejantes con sus buenas artes médicas y sus mejores manos. Y ahí, al rememorar el sacrificio familiar, con Basilio enlazando el pluriempleo durante una época, hasta el punto de dormir algunos días en la furgoneta en sustitución de la cama, le asoman a Sonia dos lagrimillas reminiscentes que denotan su condición de buena hija, de donante de reconocimientos ya no solo a sus padres sino a una generación de hombres y mujeres cuyo único horizonte pasaba por la prosperidad de sus hijos. Conforta ser testigo de ese sentido emocionado del agradecimiento.

La charla va y viene, del pasado al hoy, del ahora a los noventa. Neus anda absorta en un juego virtual. Angelino asiente y matiza algún apartado de la narración con un sentido del humor que me resulta más familiar por haber compartido alguna vivencia lúdica en tiempos pasados. Me percató de que solo conozco a Sonia de saludarla en los encontronazos, de coincidir visualmente, de algunas verbenas esporádicas descontextua-

lizadas en el tiempo. Se iniciaron como pareja en 1996, todavía con ella en Valencia, y ahora tienen dos hijas en común, de nueve y once (Julia y la aludida), a las que les inoculan sus valores y les proponen la vida cómoda en una infancia de pueblo inclinado al confort como Atzeneta.

El MIR, el Hospital General como escenario profesional, la elección de traumatología como especialidad, las primeras cirugías, los mecanismos de aprendizaje, los sudores iniciáticos de quirófano, los primeros hombros, el debut en las incisiones con humanos vivos más allá de las prácticas con cadáveres de primero de anatomía. Un universo de tendones, huesos, cartílagos y músculos que Sonia describe sin asomo alguno de pertenencia a ese estereotipo de divismo que la sociedad, quizá la profesión médica, ha forjado al respecto de los cirujanos. En todo momento sigue siendo la "filla de Basilio, el de les vaques", cercana y sonriente, conciliadora de voz, de ademanes, todavía tocada por esa expresión adolescente que en ningún caso delata sus cuarenta y cinco años presentes.

Transcurrido el desengrase suficiente, conmigo más integrado, bromeamos (se le da bien a Angelino). Se entrecruzan anécdotas, fechas, dudas (la vida tergiversa en lo cronológico cuando

los años sedimentan), las negativas de él a contemplar las prácticas universitarias de descosido y cosido de cuerpos donados a la ciencia. Narra Sonia su lustro laboral en Vinaròs como destino, aquel residir en Castellón, la vida dejándose llevar, aprendiendo todavía ser, a estar, a convivir. Y de repente, sin que uno tuviera constancia de aquel episodio, irrumpe, por primera vez durante la conversación, el tremendismo del cáncer como garra de la vida. En 2009, de pecho, sobre Fina, su madre. No era el primero de la saga familiar, también de pecho, mortal el anterior. La lógica zozobra emocional, la falta de costumbre en lidiar enfermedades con nombre de dragón; la unión, la fuerza, el hospital, el miedo, y la bendición final de una benignidad diagnóstica que no hizo necesaria siquiera la quimioterapia, aunque el ave sombría de la mala genética comenzó a sobrevolar con determinación los entresijos de una Sonia que se sometió prematuramente al protocolo de las mamografías sin señales de naufragio de las células. Aquel mismo año, con Sonia embarazada, deciden establecerse residencialmente en Atzeneta y hasta hoy, presumo que hasta siempre.

Ese percutir subconsciente de la comezón, ese no poder acceder al conocimiento exacto del determinismo genético, hacía que Sonia se observase con detenimiento, porque ella, por su actividad, es conocedora de que la observación, la propia, a menudo suele ser el mecanismo de diagnóstico más prematuro y por tanto más eficaz. Y ella y su espejo coincidieron en que algo, tan imperceptible que ni siquiera Angelino era capaz de advertirlo, no andaba como debía en su seno derecho en aquel agosto de 2016. Y ciertamente el ojo clínico de la doctora Bellés no se equivocaba. Las pruebas de imagen arrojaron su sentencia condenatoria. Volvía a presentarse la rapaz del cáncer en la línea genealógica de los Fabra. Con la sombra alargada de la malignidad y demandando urgencia quirúrgica para desactivarlo de inmediato. Ayudó a la aceptación del proceso en un primer momento la familiaridad de Sonia con un entorno hospitalario al que da sentido la enfermedad, aunque cuando el mal recae sobre uno mismo, algunos postulados teóricos y deontológicos dejan de surtir efecto. Juzgo necesario el hacer un inciso para dejar constancia de que cuando le propuse a Sonia protagonizar la sección, lo hice desde el doble prisma de su trayectoria profesional y la de su

condición de mujer que se ha enfrentado a la adversidad con el denuedo de los cachalotes, pero la única premisa para la aceptación era la que la única dueña de la profundidad de las reflexiones y de las vivencias era solo la que ella impusiese, que mi insistencia sobre el segundo motivo de su protagonismo rayaba en el cero absoluto y solo si ella se sentía cómoda en el relato, yo ejercería de transcriptor sin ánimo de morbo alguno.

Y así acontece. Ella fluye narrativa y yo apenas intervengo. Cirugía, extirpación de parte, posoperatorio, revisiones y de nuevo, al poco, otro aleteo siniestro del mal sugiere que hay que erradicar el pecho para preservar la vida. Y como la vida es antes, la respuesta solo podía ser sí, no sin que la mella íntima de la pérdida de una parte de la femineidad descompusiera la entereza de Sonia, de Angelino, del entorno, de los atzenetins de buena ley que se entristecen con los quebrantos de los suyos, máxime si tienen, todavía, la edad del esplendor como Sonia.

Días de apretujarse los unos contra los otros, los cercanos, de abrirse de apoyos familiares, de transmitir realidades a sus hijas, de abrir el paraguas y aguardar a que el tiempo y los dioses

atenuasen el diámetro del pedrisco. A diferencia del de su madre, la magnitud del tumor de Sonia sí era merecedor primero de quimio y después de radio, el kit completo en asuntos de supervivencia. Y llegado a ese momento del vertido emocional, aparece la figura vitalista de José Luis Torner, al que alude como su maestro de quimio por haber coincidido y compartido sesiones, experiencias, sintomatologías, secuelas. Y ahora sí que Sonia se toma el tiempo necesario para que sus lágrimas espontáneas de admiración hacia al "tío José Luis" como lo alude, por su incesante optimismo pese a lo irreparable de su aparato digestivo, vuelvan a confinarse en el territorio de la nostalgia. Una congoja subrepticia me invade sin avisar y guardamos los tres un silencio de in memoriam.

Pero ha vuelto a germinar el trigo, como cada primavera. Y el cabello de Sonia ha recuperado un inusual esplendor rizado en su segunda floración. No hay apenas buitres en forma de secuela fisiológica y recientemente la cirugía ha terminado de obrar el milagro de la reconstrucción. Sí, sin embargo, prevalece en Sonia un reconcomio de incertidumbre conducente a una intensificación de las revisiones y a una protección

informativa hacia sus hijas a medida que ingresen en edades potenciales de riesgo, todavía muy alejadas. Se ha especializado en reparar hombros, se abstrae de todos y de todo en un quirófano dos días a la semana, acudirá a un congreso en Lisboa en octubre a imbuirse de los nuevos avances en su especialidad y se confiesa, y se la advierte, integrada en el ecosistema relacional de Atzeneta. Se desplaza a diario a Castelló en su multiplicidad de roles: madre, cirujana, mujer, esposa, consumidora de vida, en definitiva.

Ha aprendido a correr, sin pretensiones, a correr que no a entrenar, puntualiza, puntualizamos, para exorcizar tensiones laborales e íntimas, para añadir una cuota de salubridad a su devenir. Lo complementa con un cuidado particular en su alimentación que beneficia a su silueta de mujer con una apariencia de serenidad sobrevenida tras demasiadas convulsiones azarasas.

Y como no se lo expresé con la suficiente contundencia durante el vis a vis, aprovecho el epílogo para agradecer su transparencia, su valentía por mostrarse, ante sus paisanos, tal como se siente y se produce. Mis respetos por tanto, doctora.

Des de la UJI

PROJECTE INVENTARI ARQUEOLÒGIC DE LA MANCOMUNITAT DEL PENYAGOLOSA

Miguel Ángel Moliner

El maig de 2019 el Vicerectorat de Cultura i Relacions Institucionals de l'UJI em va comunicar la concessió d'una ajuda per al "Projecte d'Inventari Arqueològic de la Mancomunitat del Penyagolosa-Pobles del Nord" que havia presentat a la convocatòria corresponent. L'objectiu del projecte és fer un catàleg dels llocs d'interés arqueològic que hi ha als quatre pobles que conformen la Mancomunitat del Penyagolosa: Atzeneta, Benafigos, Vistabella i Xodos.

Com haureu vist en els diferents números del BIM, des de fa un temps he intentat seguir el rastre dels nostres avantpassats prehistòrics. He estat cercant en les bases de dades acadèmiques per identificar documents que parlen de la presència humana a Atzeneta en les diferents edats: pedra, coure, bronze i ferro. Els que heu llegit els meus escrits ja sabeu que hi ha alguns indrets a Atzeneta on és palesa la presència humana des de fa més de 3.000 anys (per exemple, al Castell i a la cova dels Aragonesos). Tenim vestigis de l'edat del bronze, de l'època ibèrica i de l'època romana. Però són troballes puntuals perquè el ben cert és que no s'han fet prospeccions sistemàtiques que permeten tindre un mapa arqueològic del terme. El mateix passa a la resta de pobles de la mancomunitat, a excepció de Xodos, que va fer el seu inventari arqueològic el 2018 per tal de poder tramitar el Pla General d'Ordenació Urbana.

La finalitat del projecte no és només cultural. També es pretén dissenyar alguns productes turístics lligats a l'arqueologia, la natura i el senderisme. Si hi ha alguna troballa significativa, amb un atractiu suficient, la idea és, una vegada protegida convenientment, convertir-la en un producte turístic visitable. Ja que treballem amb quatre pobles, es podrien dissenyar rutes de

llarg recorregut que atragueren els amants de la cultura i del turisme actiu.

Com que els recursos públics són limitats, el projecte s'haurà de desenvolupar al llarg de diferents anys. En una primera etapa es farà l'inventari arqueològic dels tres pobles que encara no el tenen: Atzeneta, Benafigos i Vistabella. La idea és fer un poble cada any: Atzeneta enguany, Vistabella l'any que ve, i Benafigos el 2021 (tot depenent de la continuïtat de l'ajuda de l'UJI). L'ajuda concedida va destinada a contractar un arqueòleg que és l'encarregat de portar tota la faena tècnica.

Al juliol de 2019 vam contractar ja aquest arqueòleg, el qual es va posar immediatament a regirar al Museu de Belles Arts de Castelló per veure si hi havia material dipositat d'aquests pobles. Que no s'haja prospectat sistemàticament un terme no vol dir que no hi haja especialistes que hagen trobat alguna resta arqueològica. En eixos casos, el material trobat es diposita al Museu de Belles Arts de Castelló. A banda del material dipositat al museu, l'arqueòleg també consulta bibliografia i persones del lloc per veure si hi ha indicis significatius. Amb tota aquesta informació es fa un llistat inicial de llocs a prospectar.

Així a Atzeneta s'han identificat 36 llocs, a Vistabella 56, a Xodos 19 i a Benafijos 3.

La segona tasca és el treball de camp que suposa la visita a cada lloc. Per fer el treball de camp és necessària l'autorització de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana. Per facilitar aquest tràmit vam visitar la Delegació de Cultura de Castelló i vam explicar el projecte al delegat territorial i a l'arqueòleg de la delegació. També vam informar l'ajuntament d'Atzeneta de l'abast del projecte, el qual va mostrar la total predisposició a ajudar en el que calga. El nostre arqueòleg va redactar la sol·licitud el juliol de 2019 i a l'agost se'ns va concedir el permís per fer la prospecció a Atzeneta.

Tots els llocs identificats al llistat inicial s'han de visitar per tal de confirmar la seua rellevància arqueològica, delimitar l'àrea de dispersió i fer la fitxa tècnica descriptiva. El dilluns de festes d'agost vam començar a visitar els indrets identificats. Si ens heu vist caminant per les muntanyes del terme mirant al terra, no estem buscant or, estem buscant vestigis dels nostres avantpassats prehistòrics. Encara que tenim el permís de la Conselleria, quan visitem alguns llocs de propietat privada intentem demanar permís als amos. Així que si ens veieu pel mig d'un bancal mirant el terra, no penseu que estem pillant les ametlles, sols busquem restes de ceràmica i sílex.

Amb la informació del treball de camp, l'arqueòleg farà una fitxa tècnica de cada lloc amb interès arqueològic i ens lliurarà un document final per cada poble (que també ha de lliurar a la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, on les fitxes quedaran enregistrades a la base de dades oficial). El treball de camp permet confirmar la importància arqueològica d'un indret,

però a vegades també permet descartar-lo, en no trobar cap vestigi. El recorregut pel terme també ens està permetent descobrir algun lloc nou que no estava recollit en cap base de dades. Anar per la malesa, passejar pels bancals i entrar en coves i avencs és un treball dur, però molt gratificant quan confirmes una referència arqueològica.

M'agradaria fer èmfasi en els objectius del projecte. Per una banda, té un vessant cultural molt important que persegueix conèixer la història més remota de les nostres terres. Encara que és un territori molt transformat i on les construccions han reaprofitat el que hi havia de vell, la tècnica arqueològica permet identificar restes de la presència humana. Segurament no trobarem construccions antigues, però tindrem un mapa arqueològic del nostre terme i coneixerem un poc més la nostra prehistòria. Per una altra banda té un vessant turístic. Hi ha un segment de població que busca experiències turístiques novadores. La identificació, protecció i restauració d'alguns indrets arqueològics significatius, amb la redacció d'un relat atractiu, pot permetre dissenyar rutes per al turisme actiu. Això s'afegirà als atractius turístics que ja té el poble i podria atraure més visitants disposats a gastar diners per tindre una experiència turística diferent. Evidentment, no és la solució al despoblament que patim, però podria complementar els ingressos

d'alguns negocis del poble i tal vegada consolidar algun lloc de treball.

Per acabar, cal dir que aquest projecte està lligat a la Seu del Penyalgosa de l'UJI, que està ubicada a Vistabella del Maestrat. Ens agradaria dinamitzar aquesta seu aprofitant la constitució de la Mancomunitat del Penyalgosa-Pobles de Nord, per tal que la universitat siga un agent actiu en la cultura de la comarca i en la lluita contra el despoblament.

Les associacions parlen

Ames de casa d'Atzeneta

ACTIVITATS

El dia 13 de juliol vam celebrar al Restaurant Casa Ramón el tradicional sopar d'estiu. Vam sortejar diferents obsequis i vam gaudir del ball.

El dia 15 d'agost vam organitzar el dia de les paelles, aquest any es vam fer càrrec de la barra durant tot el dia. L'assistència va ser masiva, 31 penyes i al voltant de 550 persones. Donem les gràcies a la Cooperativa, per uns davantals que ens van regalar per donar-los als cuiners, i també a l'Ajuntament per deixar-nos les taules i les cadires i donar-nos tota classe de facilitats per a dur endavant l'esdeveniment.

El dia 31 d'agost hem fet un viatge a la Tinença de Benifassà, ha estat un viatge un poc complicat perquè l'autobús era de 55 places i de 13 metres de llarg i per alguns llocs no podia passar, per tant alguns pobles no els vam poder visitar.

Una salutació
LA JUNTA

Asociación de Auroros

Juanjo Escrig

La Asociación de Auroros "Virgen del Rosario" de Atzeneta se desplazó a la ciudad navarra de Andosilla, los días 20 y 21 de julio, para participar en la LXIII concentraciones de Auroros de Navarra, que se celebraba en la nombrada localidad de Andosilla. Cabe reseñar que los auroros de Atzeneta, son miembros de la Asociación de Auroros de Navarra y que ya hace bastantes años que participamos en las concentraciones que anualmente se celebran en las distintas localidades de navarra.

El sábado día 20 aprovechamos el viaje para visitar la ciudad riojana de Nájera ya que en la iglesia de Santa María la mayor están los panteones de los reyes de navarra, después de la visita a la ciudad, fuimos a comer a unas bodegas donde nos obsequiaron con un excelente menú. Una vez terminada la visita, nos dirigimos a Logroño donde pernoctamos, visitamos la ciudad y disfrutamos de los servicios culinarios de la calle laurel y calle San Juan y alrededores, la gente lo pasó bien.

Balcones con los escudos de los pueblos que hacemos el mismo recorrido.

El día 21 por la mañana nos dirigimos a Andosilla donde nos esperaban junto con 78 pueblos más de toda España para la concentración. Había localidades de la Rioja, Zaragoza, Barcelona, Murcia, Álava, Guipúzcoa, Valencia y nosotros de Castellón, cerca de 3000 personas.

El recibimiento fue muy especial, ya que al nombrar Atzeneta, nos dijeron: ATZENETA, pueblo monumental de la comarca del Maestrazgo, algo que nos alegró a todos. Como ya vamos muchos años, cada año conoces a más gente y haces más amistades. También quiero resaltar que a todos los de Atzeneta, nos tienen muy bien considerados una vez allí, nos invitan a desayunar leche, chocolate y agua, zumo, galletas, etc. Después de que todos los pueblos hayan llegado está el saludo del alcalde, el canto del Himno de navarra y la salve de los auroros, es impresionante, oír cantar a 3000 personas todos a la vez, acompañados de instrumentos musicales. Aquí en el pueblo, también tenemos himno y hace tiempo que no se canta.

A las 9 después del cohete empezamos los cantos por los diferentes sitios que tenemos asignados para cantar, junto con otros 10 pueblos que hacemos el mismo recorrido, unos cantan primero y los otros escuchan también tienen preparadas mesas para reponer fuerzas y afinar la voz.

La duración de los cantos es de las 9 de la mañana hasta las 11,30 h en que terminan. Después se celebra la misa y hay desfile de

compasas, gigantes y música, para terminar en una comida de Hermandad, a la que asistimos cerca de 1000 personas en el pabellón deportivo. Como dato curioso cabe reseñar que ya hace años un catedrático de la Universidad de Navarra, Don Jesús Tanco vienen siempre a buscarnos y escuchar nuestras auroras durante un recorrido, y es de agradecer y nos tienen mucha estima. También tuvimos este año la suerte de tener dos acompañantes del pueblo de Andosilla, que brotaban amabilidad y simpatía, como si nos hubiésemos conocido de toda la vida. Todo muy bien, esperamos si tenemos salud volver a repetir en Corella el 2020.

En la plaza del Ayuntamiento.

Grupo de Auroros de Atzeneta.

Societat Musical Santa Cecília d'Atzeneta

L'ESTIU DE LA BANDA

A l'estiu, tota cuca viu, i la música mai no falta. Durant tres mesos, la Banda aprofita el bon temps i les ganes per amenitzar qualsevol activitat que es faça al poble. Evidentment, són molts els assajos i el temps invertit per preparar totes i cadascuna de les peces, però tocar-les en un ambient tan festiu i dinàmic motiva els músics i les músiques.

Enguany, van ser els joves qui van inaugurar aquest seguit d'actuacions: al juliol, vam celebrar la tradicional audició dels educands, on cada aprenent va poder mostrar l'esforç de tot un curs en forma de cançó i davant dels seus. Va ser un dia d'orgull i de satisfacció, tant per als més menuts, que se sentiren alliberats havent tocat i després de tots els nervis previs, com per als majors i els membres de la Banda, que vam confirmar que tota la dedicació i estima per la música havien estat ben transmeses i recompensades. Tot seguit, també ells i elles, els més menuts, van actuar a Cabanes en un intercanvi de bandes joves. El dia 24 de juliol, vam ser nosaltres qui ens vam desplaçar al poble veí per delectar-los amb tres obres que havien preparat. Sota la batuta –per primera vegada– d'Isidret, els cabanyuts i les cabanyudes van aplaudir el nivell de la nostra banda jove. Tots els xiquets i xiquetes van demostrar que no cal ser gran i tenir anys d'experiència per tocar bé i emocionar el públic.

A més, dos dies més tard, foren els i les de Cabanes qui visitaren Atzeneta per dur a terme el mateix concert que al seu poble. Per nosaltres, va ser un plaer rebre'ls i ser participants de la seua actuació, perquè tot i ser una banda amb poca experiència, van demostrar el mateix que déiem abans. La relació entre la banda de Cabanes i la d'Atzeneta sempre ha sigut bona i esperem que dure molts anys més i que els nostres joves puguin disfrutar d'altres trobades musicals.

La banda gran, per la seua part, i com és menester, encetava al juliol la temporada d'assajos intensius, quatre dies a la setma-

na. La preparació del concert de festes és tot un repte que cada any intentem superar i, enguany, fins i tot va sobrepassar les expectatives. La nit del 13 d'agost, Atzeneta va acudir a la Plaça Major per gaudir d'un concert dividit en dues parts: la primera, de sarsuela, amb la magnífica interpretació de Javier Galán, i la segona, molt més local i en forma d'homenatge a José Luis Torner, amb Els Trobadors com a grans protagonistes. La sensibilitat i el sentiment envaïren tots els presents, que dies després encara ens felicitaven. Va ser un plaer compartir escenari amb artistes tan estimats, i des d'ací encara els estem agraïts i agraïdes. La gent va aplaudir els músics, els cantants i la presentadora, fet que va compensar totes les hores de treball, el sacrifici i els maldecaps de tots els preparatius.

Amb tot això, les festes van quedar inaugurades i la Banda va estar present també en actes com l'engalanament de carrers i les diverses processons en honor a la Mare de Déu d'agost, Sant Bartomeu i les Sagrades Relíquies.

Fet i fet, podem concloure que ha sigut un estiu bastant mogut quant a actuacions i treball, però, com sempre, el vostre suport ens ha ajudat a avançar i a millorar. Moltes gràcies per valorar la música i l'ofici de músic com mereix. No deixarem d'enfrontar cada estiu amb la mateixa il·lusió.

U.D. Atzeneta

NOUS AIRES, NOVA ETAPA

Benvolgut poble d'Atzeneta, un any més comencem una nova temporada i ho fem amb molta il·lusió i moltes ganes de fer gaudir del futbol als nostres aficionats. La U.D. Atzeneta ha patit un canvi de directiva; gent jove amb moltes ganes de fer coses, han agafat el club per intentar millorar en tots els aspectes possibles. Un dels més significatius ha sigut el canvi d'equipació, ja que gràcies als col·laboradors locals, Cèsar Marín i Disperis, hem pogut fer-se amb la roba que ens acompanyarà durant tota la temporada. També comptarem amb una nova camiseta tècnica per a escalfar patrocinada per Sigmadiamant.

Amb Thomas Evans a la presidència, Manuel Ahicart a la vicepresidència, Jaume Gil de tresorer, Víctor Rodríguez de secretari, Xavi Marco i Antoni Molés de vocals i molta més gent disposta a involucrar-se, empenem un nou viatge que serà més lleuger amb l'ajuda de tot un poble com el nostre.

Pel que fa a la nostra plantilla, enguany comptem amb molta energia i força per part de dues noves incorporacions, aquests són les joves promeses Guillem Bellés i Antoni Escrig, venen per aportar a l'equip en tots els aspectes de l'esport i a demostrar a la joventut del poble que amb moltes ganes i amb il·lusió, pot jugar qualsevol d'ells al nostre amateur.

A la banqueta com a entrenador, un any més defensant els colors roig i negre, es situa al capdavant Fernando Blasco, qui comptarà amb l'ajuda de Pepe Beltran, natural de Vilar de Canes. Ambdós apostaran molt per la gent jove i estan convençuts de finalitzar una gran temporada amb el seu lema de "Partit a partit", que tant li agrada dir a Blasco.

Aquest últim complirà enguany l'octava temporada a les ordres de l'equip, tècnic amb molta experiència qui coneix als jugadors amb les seves qualitats i els seus defectes millor que ningú.

Esperem que us animeu un any més a vindre a animar a l'equip del poble, tan important és a casa com a domicili. Fem entre tots del Porrejat un camp increïble com ho ha sigut sempre, on l'equip rival vinga ja conscient que els 3 punts es quedaran ací.

Junts som millors, força ATZENETA!

Ens conten des del Col·legi

Nou curs, noves cares, nous projectes

Un any més, amb l'arribada del setembre la nostra escola torna a estar plena de vida, joia i alegria. Ens retrobem pels passadissos i veiem en les cares dels alumnes infinitat de sentiments: eufòria per conèixer persones noves, il·lusió per començar un nou i també una certa enyorança de l'estiu i les vacances.

Aquest curs 2019-2020 que acabem de començar ens fa recordar vells temps a molts dels docents. Ja feia molts anys que no estaven totes les aules desdoblades, és a dir, que cada nivell tinguera el seu propi tutor o tutora. I és que, gràcies a l'augment de la matrícula i una ajuda del Fons Social Europeu i la Conselleria d'Educació, comptem amb 3 tutors més. Ja ens agradaria que els propers anys molts atzenetins i atzenetines decidírem viure al poble i poguérem continuar així. A banda, i per descomptat, continuem tenint una aula de 2 anys habilitada amb una educadora, Elena, que ja és una més del nostre poble.

I clar, noves tutories impliquen nou personal docent al centre. Aquest any som 25 mestres per a tot el CRA i, a més, tenim la sort de tenir una plantilla estable al 50% i comptar amb molta gent autòctona.

Aquest inici de curs ha estat tranquil, llevat d'assumptes burocràtics i alguns problemes de

transport, i és que no és feina fàcil crear noves parades de transport necessàries. Ja se sap, s'ha de tenir paciència infinita.

Podem enumerar moltes de les novetats que a nivell pedagògic i organitzatiu durem a terme aquest curs. Per donar només una pinzellada us informem que durem a terme una campanya anomenada "Les tres R: reduir, reutilitzar i reciclar" amb què pretenem fer partícips tots els membres de la comunitat educativa. A més, seguint el decret d'inclusió educativa realitzarem els suports i reforços dintre de les aules, afavorint així la inclusió de tot l'alumnat. Per altra banda, continuarem amb el Projecte d'Innovació dels "Patis Coeducatius" i realitzarem canvis en la biblioteca del centre i el Pla de Foment de la Lectura. I pel que fa a nivell intern, obrirem el CRA i realitzarem les reunions de claustre, formació... en els diferents aularis del CRA. Com veieu, moltes novetats que poc a poc anirem afrontant i explicant a les famílies. Des de la nostra part farem tots els esforços per fer partícip tothom.

I poc ens queda per dir. Tan sols mostrar públicament el record merescut cap als nostres alumnes que aquest curs comencen l'institut i als quals els desitgem el millor per al seu futur. Molta sort i no us oblideu de l'escola d'Atzeneta, de la vostra escola.

Des de el Casal Popular

PERQUÈ SOM D'ATZENETA, PERQUÈ SOM DE PENYAGOLOSA I DEL MAESTRAT

Xavier Pallarès

Casal Popular d'Atzeneta

L'activitat del Casal i de les associacions que hi formem part (Comissió Cultural, Assemblea de Joves, Grup de Teatre l'Albarda...) no s'ha aturat en tot el període estival i promet una alta densitat de propostes per al darrer trimestre de l'any. Però l'activitat no s'ha circumscrit exclusivament al poble i en aquestes línies us deixem un tast tant dels projectes en què hem participat fora i dins d'Atzeneta com dels actes que hem desenvolupat al llarg d'aquesta estació alhora tan calorosa com bulliciosa; de fet, ja ho diu la dita: a l'estiu tot lo món viu!

L'activitat dins i fora del poble amb altres organitzacions

El treball en xarxa i cooperatiu amb altres entitats i associacions és un tret que caracteritza el Casal d'Atzeneta. Bona mostra són les accions que us desglossem, les quals sovint prenen un marc referencial d'àmbit comarcal i denoten la voluntat del nostre projecte col·lectiu per obrir camins a la consolidació de la Mancomunitat de Penyagolosa - Pobles del Nord, a fer-nos amb les eines més idònies per enfrontar-nos al despoblament i apostar per una democràcia més participativa que ens implique a totes i a tots.

Creació del Fòrum de la Nova Ruralitat

Després de la cloenda el passat mes de maig de les III Jornades d'Afirmació de la Nova Ruralitat a Benlloc, en què l'Assemblea de Joves del Casal va participar activament en la posada en marxa i discussió constructiva del grup de treball de joventut, aquest espai de reflexió i debat sobre la lacra del despoblament i la posada en valor de la vida i les

possibilitats del món rural es va constituir com a Fòrum amb la intenció d'esdevenir un agent actiu i determinant en l'anàlisi acurada i la lluita contra les polítiques administratives que suporten i agreugen l'abandonament dels nostres pobles. A més a més, el resultat del treball portat a terme a les Jornades és un manifest de més de 50 pàgines que recull la tasca dels diferents grups de treball conformats tant per gent del món acadèmic com de la societat civil que habita a la ruralitat, el qual ja ha començat a presentar-se a les autoritats institucionals del País Valencià, com és el cas de la Mesa de les Corts el passat 25 de juny. Aquest manifest es troba ara en un procés de reelaboració per tal de fer-lo més comunicatiu i assequible, així que en el pròxim BIM us en farem un tast del contingut més específicament. Ara bé, el que podeu és apuntar-vos la data de la quarta edició de les Jornades d'Afirmació de la Nova Ruralitat, que tindran lloc el cap de setmana del 13 i 14 de desembre a Benlloc, en aquest cas, ja organitzades pel mateix Fòrum.

Enric Morera, president de les Corts, junt a Artur Aparici (veí de Xodos, sociòleg expert en ruralitat de l'UJI i impulsor del Fòrum) i una representació dels membres del Fòrum de la Nova Ruralitat en la presentació del Manifest a la Mesa de les Corts el passat 25 de juny a València.

Conta'M. Festival de contes al Maestrat

Aquest passat mes de juliol hem tingut l'oportunitat de gaudir d'una experiència pionera a les nostres terres: el primer festival de contes al Maestrat, la primera edició del Conta'M. Gràcies a l'aposta que l'organització cultural comarcal Maestrat Viu va fer per la nostra població, fruit del treball constant que fa anys portem a terme des de la nostra Biblioteca Municipal amb la consolidació especialment del Cicle de Contacontes, Atzeneta ha vist nàixer una iniciativa que feia de la paraula viva l'eina més potent per a contar històries, per a recuperar-ne d'antigues i construir-ne de noves. Des del Casal ens vam implicar d'una manera particularment activa amb l'organització del concert nocturn de Xiomara Abello el divendres del Festival, en què vam poder gaudir de la veu dolcíssima d'aquesta cantautora castellanenca i d'unes lletres personals molt ben acompanyades per la seua guitarra juntament amb la complicitat de les percussions en mans del músic Carlos Llidó que l'acompanyava, i en el dinar de cloenda del Festival el diumenge, on els i les assistents vam poder trobar-nos amb els contacontes i la contacontes que havien participat al llarg del Festival en un ambient de germanor i complicitat. Ja podreu trobar entre les pàgines d'aquest butlletí una crònica més completa de l'esdeveniment elaborada per la coordinadora del Festival, Tània Muñoz, així que des del Casal tan sols ens resta agrair-li a d'ella, a Maestrat Viu i a l'Ajuntament d'Atzeneta la implicació i el treball portats a terme perquè aquesta primera edició del Conta'M fos tot un èxit, perquè ens permetera tant a atzenetins/es com a visitants mostrar-nos i descobrir els racons més bells, suggeridors i emblemàtics de la nostra vila per fer allò que han fet des de temps immemorials els i les nostres avantpassats: contar històries de viva veu. Sort i llarga vida al Conta'M, que com a activitat itinerant de la nostra comarca ja té una nova seu per a l'any vinent, el poble de Càlig. De ben segur que allí ens tornarem a trobar per continuar escoltant les històries més emotives i apassionants que hom vulga explicar.

El contacontes maestratenc de les Coves de Vinromà Felip Kervarec, un dels tres professionals que participaren en el Conta'M durant l'actuació en un dels espais més seductors i interessants tant per a visitants com per a oriunds: el pati interior de la casa Betànica o antic convent.

L'Aplec de Penyalgosa i els grups de treball supramunicipals

Amb aquesta ja són tres les edicions d'un projecte que vam encetar al nostre poble i que amb Xodos ha demostrat, per ser la població de Penyalgosa menys poblada, que no té aturador, que les possibilitats del món rural en general i del nostre territori en particular són immenses gràcies a la implicació i el treball en xarxa de tots i cadascun dels i les habitants d'aquests petits però grans pobles que conformem aquest Maestrat de Penyalgosa, aquesta "Mancomunitat de Penyalgosa - Pobles del Nord" que volem que es convertisca en una eina útil contra el des poblament. "La Roca sona", lema d'aquest darrer Aplec, va omplir d'actuacions i activitats de tota mena el poble de Xodos, convertint-lo durant tres dies en l'altaveu i en la mostra més dinàmica d'una gent, la de Penyalgosa, que s'estima el territori, la seua llengua i cultura, que en vol fer de tot això la punta de llança per reivindicar les mateixes oportunitats i serveis que ens asseguren la possibilitat de construir els nostres projectes de vida als nostres pobles i masos. Per tot plegat, el gra d'arena aportat pel Casal en aquesta edició, a banda de l'oferiment d'un taller de jocs de taula en valencià dirigit a la joventut en la nostra línia per continuar apostant per l'oci educatiu en aquesta franja d'edat, també va consistir en l'exposició de la tasca duta a terme pels grups de treball dels dife-

rents municipis confeccionats a partir de les Jornades de reflexió i pensament al voltant de la comarcalització del País Valencià que vam realitzar el passat mes de març a Atzeneta. Va ser en aquesta posada en comú a Xodos el primer dia d'Aplec que es va posar damunt la taula la idoneïtat que els grups de treball passaren a ser supramunicipals (que hi participaren conjuntament gent dels quatre pobles) i que es distribuïren per àrees d'interès. Així que ens vam emplaçar per reunir-nos a finals de juliol a Benafigos per acabar de concretar aquesta proposta, que pretén ser un espai de participació de la societat civil en la proposició i consolidació de les polítiques públiques que impliquen el futur col·lectiu dels nostres quatre pobles, i el repartiment d'àrees entre els diferents grups va quedar de la següent manera:

- Serveis socials, 3a edat i salut.
- Mediambient, recursos forestals, agricultura i ramaderia.
- Comerç, economia, treball i emprenedoria.
- Turisme, habitatge i esports.
- Educació, infància, joventut i cultura.
- Noves tecnologies, energia i transport.
- Coordinació (amb membres específics de cada grup de treball)

Ja són moltes les persones que han mostrat interès a formar part d'aquesta iniciativa, així que si voleu participar-hi poseu-vos en contacte amb la gent del Casal (a través del correu casalatzeneta@gmail.com, per exemple) i sumeu-vos al grup que més goig us faça per tal de seguir els debats virtuals i presencials que es programaran fins a la realització del **IV Aplec de Penyagolosa** que, per cert, ja té data: **26, 27 i 28 de juny de 2020 a Benafigos**; apunteu-vos-la a l'agenda i completeu tots i totes plegats la roda d'aquesta magnífica iniciativa.

III Trobada d'Entitats del Maestrat

El passat dissabte 21 de setembre va tenir lloc a Benicarló la III Trobada d'Entitats del Maestrat, organitzada per la Coordinadora d'Entitats del Maestrat. Es va tractar d'una jornada de debat i reflexió al voltant del present i el futur de la nostra comarca des de dues vessants: la cultural i l'econòmica. Dues

Moment de l'actuació de la Conlloga Muixeranga de Castelló al III Aplec de Penyagolosa esdevingut a Xodos aquest mateix estiu

taules rodones amb la participació tant de la societat civil, el teixit associatiu i empresarial de la comarca, com també de tot l'espectre polític amb alcaldes, alcaldesses i regidors i regidores de diferents viles del Maestrat. La Comissió Cultural vam estar convidats a la taula de cultura, en què vam compartir espai, a tall d'exemple, amb José Manuel Segarra, president comarcal al Baix Maestrat de la Federació de Bandes del País Valencià; Pau Fabregat, president de Maestrat Viu; Mari Luz Monterde, alcaldessa de Benassal; Ruth Sanz, alcaldessa de Càlig i diputada de Cultura a la Diputació de Castelló, i Belén Bachero, regidora de Vistabella i diputada a les Corts Valencianes. Des d'Atzeneta i el Casal vam aportar la nostra experiència a l'hora de treballar des d'una visió comarcal i les possibilitats que ofereix el treball en xarxa, amb la implicació tant en la Coordinadora d'Entitats com amb el treball colze a colze amb Maestrat Viu, amb la iniciació de projectes itinerants com la Trobada d'Escoles en Valencià dels Ports-Maestrat el 2010, l'Aplec de Penyagolosa el 2017 o el Festival Conta'M aquest mateix 2019. També vam posar en valor la cultura que produïm en els pobles menuts i la necessitat que existisca una discriminació positiva, amb l'adequació a la nostra realitat dotacional, demogràfica i social de les ajudes públiques que, com a objectiu prioritari, han de pretendre garantir l'accés a la cultura en igualtat de condicions a tothom que vivim al món rural. A més a més, aportarem propostes per a la consolidació de circuits culturals a nivell comarcal que faciliten una programació més atractiva i diversificada, alhora que resulte més asse-

quible pressupostàriament parlant, tant per a Ajuntaments com per a entitats culturals, i l'aposta decidida pel foment de l'oci educatiu en els sectors juvenil, com és exemple el cas específic del projecte Anigmàti-k de club de lectura promogut per Xarxa Jove en què hem participat Atzeneta i altres pobles dels Ports i del Maestrat, ja que és una via molt interessant per posar en valor la cultura com a motor de relació social i de creació d'oportunitats d'autorealització sense necessitat de traslladar-se a un entorn urbà.

Els participants en la taula de debat "El futur dels pobles del Maestrat: cultura i comarca" al saló d'actes de la Fundació Caixa Benicarló el passat 21 de setembre

L'activitat al poble durant l'estiu

Si ens centrem en l'activitat a Atzeneta, com hem plantejat al principi cal reconèixer que l'estiu és una època molt propícia per portar endavant qualsevol iniciativa amb la seguretat que gaudirà d'un èxit d'assistència donada l'alta densitat demogràfica del nostre poble durant els mesos de juliol i agost. És per això que com ja fa uns quants anys es va programar el **Cinema d'Estiu**: tots els diumenges de juliol vam poder compartir a la fresca (encara que alguna sessió es va haver de realitzar a la Casa de la Cultura) de sessions alternades de cinema d'animació en valencià per a tots els públics i de pel·lícules per a majors de 13 anys seleccionades a proposta del jovent del poble. També es va repetir un any més la **Festa d'inflables a la piscina**, amb jocs de taula, llibres, còmics i, enguany, amb més inflables que mai, tant dins com fora de la piscina, els quals van fer gaudir sobretot els més menuts i les més menudes així

com la joventut més desimbolta i acalorada. L'aigua també va ser la protagonista indiscutible en la **Batalla d'aigua** que l'1 de setembre (i per segon any consecutiu) ens va servir per acomiadar simbòlicament l'estiu amb l'enfrontament al·legòric al camp de futbol sala entre els barris de dalt del poble, vestits de negre, i els barris de baix abillats de roig. L'ús de l'arsenal d'aigua més mortíferament xopador va aconseguir que tothom passara una divertidíssima vesprada amb olor de final de vacances i de cloenda de la piscina. Però tan abans com després d'aquesta fita també vam poder gaudir d'altres activitats interessants: a l'agost va tenir lloc el **2º Campionat de Clash Royale** en pantalla gran, un videojoc molt popular entre el jovent que en aquesta ocasió va guanyar un representant de Meanes, Eric Fabregat; també a l'agost vam organitzar un **Taller de decoració terrorífica** en què vam confeccionar ratespenades amb oueres, fantasmes elàstics i barrets de bruixes, alhora que vam recuperar la tradició d'elaborar fanalets amb melons d'Alger; ja a setembre hem recuperat la campanya **Juguem al casal**, perquè en aquesta ocasió aprenem a jugar a jocs de gestió de recursos, com ara el mític Catan, i hem acabat el mes amb un nou **Sopar Popular de productes provinents de la gallina del Maestrat** a benefici del projecte de recuperació d'aquesta espècie autòctona de la nostra comarca.

Festa d'inflables a la piscina el passat 7 d'agost

Taller de decoració terrorífica del diumenge 11 d'agost amb l'elaboració de ratespenades amb oueres

Confecció dels fanalets amb melons d'Alger en el Taller de decoració terrorífica

Enfrontament entre el poble de dalt i el poble de baix a la Batalla d'aigua el passat 1 de setembre

Campió i finalistes del 2n Campionat de Clash Royale en pantalla gran al Casal Popular el passat 11 d'agost

Unes festes més innovadores

Capítol a banda es mereix l'activitat portada a terme durant les Festes Patronals i Populares, ja que a la dinàmica d'actes ja consolidats en els darrers anys, aquest 2019 hem apostat per afegir-hi un toc d'interculturalitat i de música de carrer amb l'organització de dues activitats que esperem que puguin tindre continuïtat després de veure l'èxit i la bona acollida amb què van comptar per part del poble. Parlem, per una banda, de la **Vermutada intercultural** del dimecres de festes, que va suposar tota una experiència i un plaer haver pogut compartir-la en aquesta primera ocasió amb els nous atzenetins i les noves atzenetines d'origen romanès, ja que al repte que suposà l'organització, cal confrontar l'èxit de participació de tota la gent i la possibilitat que va suposar de conèixer i gaudir d'una cultura (en el seu vessant gastronòmic, lingüístic, musical, d'indumentària...) que ens va permetre apropar-nos i enfortir lligams com a poble divers i integrador que som i volem ser. I per altra banda, l'altre acte innovador va ser el **Concurs de Xarangues Vila d'Atzeneta**, amb el qual vam poder xalar d'allò més amb les actuacions de xarangues de primer nivell dins d'un format d'espectacle competitiu que en més d'una ocasió va deixar bocaba-dat el públic assistent. Una activitat que va omplir de música el poble des de migdia fins a ben entrada la vesprada i que va ser possible gràcies a la participació proactiva de molta gent d'Atzeneta amb ganes de pas-

sar-ho bé, amb ganes de recórrer els carrers del poble i gaudir amb l'estil de música del que també es coneix com a "street bands"; i, especialment, es va poder dur endavant l'acte perquè un grux important de colles van participar en un dinar de germanor que va servir per autogestionar-lo i tant les quintes de 2017 com de 2018 i l'Ajuntament van apostar per aquesta activitat amb el sufragi dels premis del concurs, en què vam comptar amb l'actuació sorpresa dels i les joves músics d'un Gos i un Carro i el jurat excepcional va atorgar la victòria a la Xaranga Los Mataos de Borriana.

Pel que fa a la resta d'actes, des del Casal vam continuar apostant per l'oferta específica per als més menuts i les més menudes amb ***l'Espectacle i taller "Divertimàgia"*** el segon dissabte a la vesprada, a càrrec d'Educajocs; la ja consolidada ***Festa Temàtica de disfresses*** el dimecres a la nit, que enguany vam haver de traslladar-la al Local Multiusos per la pluja però en la qual vam poder comptar amb un bon assortiment de monstres que acudiren al nostre particular ***"Hotel Transylvania"*** per gaudir, entre d'altres, de la bateria del grup Sakumbue a mans del nostre veí Isidre Andreu; els actes organitzats pel grup de Teatre l'Albarda, amb l'encàrrec del ***Castell de focs final de festes*** i de l'espectacular ***Correfocs*** que aquest any va sobreeixir en la millora dels sistemes de seguretat i va destacar per la incorporació, amb bateig de foc inclòs, de nous i noves membres de la Batucada d'Atzeneta que van sumar-hi més música que mai tot fent créixer una família que ha sabut mantenir l'esperit de donar-ho tot pel nostre poble, tal i com ens va ensenyar José Luís, "el Ros", ara fa 24 anys, ànima (i flama) d'aquest projecte il·lusionant que sempre restarà en el nostre record; les propostes de millora en l'organització del ***Concurs de Sangria*** amb la confecció de les normes juntament amb els Quintos 2018 del bon i la bona participants en aquesta XI edició, i el ***Gran Bingo atzenetí*** o la ***Barra de begudes de la terra*** en el concert de Jonatan Penalba a la plaça Major el dilluns del sopar de pa i porta.

A tot això cal sumar-hi i reconèixer la impli-

cació de moltes altres colles i associacions (GdT, K-Waldo, Kartoffel's Club, MdF, Club de Muntanya At-zenet, Club de Caçadors "El Castell"...) que es van fer càrrec d'actes i esdeveniments concrets de les Festes i que en el seu conjunt van fer de la nostra setmana gran una alternativa molt més àmplia, completa i diversificada del típic binomi bousballs d'altres contrades i altres temps. A banda, sabem que el debat entre la joventut del poble està obert per afrontar o no la possibilitat de recuperar la confecció d'una Comissió de Festes, però des del Casal no dubtem que la festa la fem entre totes i tots, així que siga quina siga la fórmula organitzativa que es decidisca, amb la gent del Casal es podrà continuar comptant per aportar idees i fer-se càrrec dels actes que es convinguen per mantenir el valor afegit que han assolit les nostres Festes Patronals i Populares.

Els organitzadors de la vermutada intercultural davant el mural d'exposicions confeccionat per a l'ocasió.

El carrer del Maestrat de gom a gom en el desenvolupament de la vermutada intercultural.

Fent a la brasa els mititei, unes "llonganisses romaneses" fortament condimentades.

Un moment de l'actuació de la Xaranga Curts Do It de Betxí, 2a classificada.

A l'interior del Casal preparant el sarmale, un rotllo amb base de carn picada envoltada de fulles de col.

Dinar de germanor entre les colles del poble a les Escoles Velles abans del Concurs de Xaranagues.

Darrera actuació de la Xaranga Los Mataos després de la seua victòria.

I continuem programant cultura, festa i oci educatiu

I per al darrer trimestre de l'any la programació comença a consolidar-se amb aquests tres ítems del títol com a eixos vertebradors. Gràcies a una ajuda específica a què ha pogut accedir l'Ajuntament, a l'octubre podrem oferir dos tallers molt interessants enfocats a l'oci educatiu per a joves d'entre 12 i 30 anys: un **taller d'escalada** i un **taller de graffiti**. A més a més, conclourem el **Cicle de Contacontes 2019** amb un contacontes molt especial sobre monstres valencians per commemorar el dia de les ànimes el pròxim 26 d'octubre i un darrer amb la participació de la narradora oral Mon Mas per al 21 de desembre. A banda, també estem confeccionant un nou **Sopar Literari** per a finals d'octubre i principis de novembre en què volem que la poesia aquest any siga la protagonista. Com veieu, la roda del temps no s'atura, i nosaltres tampoc. Així que us esperem com sempre, per participar, per gaudir, per proposar i per organitzar-nos tots i totes plegats. Recordeu que la cultura ens farà lliures!

Crònica del Conta'M. Festival de contes al Maestrat

Tània Muñoz (coordinadora del festival Conta'M)

Atzeneta s'ompli de contes

Els dies 19, 20 i 21 de juliol va tenir lloc el Conta'M. Festival de contes al Maestrat. Un projecte, que després de molts mesos de treball, va inundar el poble d'històries contades de viva veu.

Maestrat Viu, l'Ajuntament d'Atzeneta i el seu Casal Popular van ser les entitats organitzadores d'un festival que s'havia proposat donar a conèixer la narració oral com l'art de la paraula dita. Així, tres narradors professionals, Almudena Francés, Felip Kervarec i José Luis Gutiérrez "Guti" ens van regalar les seues millors històries al llarg d'aquell calorós cap de setmana.

El tret de sortida del festival va tenir lloc el divendres 19. Ja de bon matí, un nombrós grup de docents es va donar cita a la Casa de la Cultura per atendre diferents tallers i ponències. Es tractava d'una jornada formativa, organitzada conjuntament amb el CEFIRE de Castelló, que va superar totes les expectatives d'inscrits per a aquestes alçades de l'estiu. A la vesprada, i una vegada finalitzada la jornada, el festival no havia fet més que començar. Arribava un dels plats forts d'aquest primer dia: el concert d'històries de la Banda Municipal de Castelló.

Els músics afinaven els instruments i els narradors perfilaven les seues històries mentre, a poc a poc, les cadires s'omplien d'ulls curiosos per saber de què anava això del Conta'M. I a les 20 h, els primers acords de Schéhérazade, de Rimski-Kórsakov, emplenaven la plaça Major del poble. Així, a més de la meravellosa interpretació de la Banda i del solista de violí, en Pau Fogàs, també es van escoltar les primeres històries de la mà dels narradors convidats. Després de sopar, va tenir lloc la sessió de contes per a públic adult d'Almudena Francés, que va regalar-nos les històries ocorregudes al tio Batiste de Penàguila. La plaça de la Mare de Déu de Loreto va tenir l'oportunitat de gaudir i comprovar que les històries també són per als adults i també totes les vegades que es pot arribar a morir un mateix home!

I la nit es va allargar amb els acords de les cançons i tendres històries de vida cantades per Xiomara Abello, que presentava el seu nou treball, "Entre Teles".

El dissabte, de bon matí ja començava a sentir-se moviment de cadires pel poble i l'equip del festival s'afanyava amb els preparatius d'un dia que va vindre carregat d'activitats per a tots els públics. A la "Fireta del Conte" diferents llibreries, editorials i autors/es de la zona ens van portar un munt de llibres i propostes interessants per llegir. Simultàniament, va tindre lloc, en horari de matí i

La contacontes de la Vall d'Albaida Almudena Francés, el diumenge en la darrera de les sessions de contacontes per a tots els públics

La plaça Major de gom a gom en el concert de la Banda Municipal de Castelló a l'inici del Conta'M.

de vesprada, una marató de contes popular. Aquesta activitat estava oberta a qualsevol persona que tinguera ganes de contar una història i la primera rondalla la va transmetre el mateix alcalde, Santiago Agustina, que ens va explicar per què a la gent d'Atzeneta se'ls coneix com a "albarduscos". Un total de 20 persones de totes les edats es van inscriure a l'activitat i el públic va acollir de bon grat cadascuna de les històries contades. A la mateixa Placeta i de manera simultània va tenir lloc una Marató d'Il·lustració on 12 persones van estar il·lustrant les històries contades, sent

molts d'ells/es professionals d'aquest àmbit.

El so de la dolçaina i el tabal marcaven l'inici i el camí de la "Ronda de Rondalles", un recorregut pel poble on vam poder sentir més històries contades per Felip, Almudena i Guti per diferents racons de la localitat. I el sol de justícia que queia a aquelles hores no va aconseguir intimidar un nombrós grup de gent, grans i menuts, locals i vinguts de lluny, que alegrement anaven al darrere del seguici de narradors, al més pur estil casolà del flautista d'Hamelí.

Per la vesprada, els més menuts van poder gaudir d'un altre espectacle de contes amb Felip Kervarec. Els jardins de la Casa Betània es van omplir de gom a gom i més de 100 persones van gaudir de les seues històries.

La cirereta arribaria a la nit, de la mà de Guti, narrador zamorà que va captivar el públic combregat a l'ermita de Sant Gregori. Durant dues hores va contar i cantar històries de la seua terra que ens van emocionar i fer riure a parts iguals.

El diumenge va ser el dia de cloenda i de donar per finalitzat el festival. Almudena Francés va oferir una bonica sessió de contes baix l'ombra dels arbres a la plaça entre el carrer del Carril i de l'Aigua Nova mentre, a la Casa de Cultura, Joan Montañés i Ferran Sanchís oferien una xerrada sobre l'anecdolari recopilat per Xipell. Amb una visita guiada pels edificis i monuments històrics més rellevants del poble, el matí va donar pas al darrer acte del festival, un dinar de germanor al local del Casal Popular.

El comiat va ser emotiu i la sobretaula es va allargar, probablement perquè tot i el cansament, les estones i les històries compartides van ser moltes i després de tot el treball per fi havia arribat l'hora de marxar a casa, això sí, molt satisfets per la feina feta.

No puc acabar aquesta crònica sense agrair a totes les persones que d'alguna manera o altra van col·laborar i treballar perquè aquest festival fora possible, demostrant així que els pobles del Maestrat tenen molt a oferir. També al públic, que va apostar per una proposta cultural i de qualitat.

En definitiva, tot l'equip que ha fet el Conta'M possible estem molt contents i no imaginàvem, allà a principis d'any, quan ens vam reunir per primera vegada, la bona acollida que tindria aquesta proposta. Així que brindem per molts més anys de rondalles i ens trobem l'any vinent a Càlig, on tindrà lloc el Conta'M 2020. Us esperem!

Medi ambient

Paco Esteller

Cárabo común

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** Strix Aluco.
- **NOMBRE CASTELLANO:** Cárabo Común.
- **FAMILIA:** Strigidae.
- **DESCRIPCIÓN:** Es una rapaz nocturna de mediano tamaño que puede alcanzar una longitud de 40 cm, una envergadura de 90 cm, y superar los 600 gr. de peso. Tiene forma rechoncha, con una gran cabeza y no posee penachos. El plumaje es muy críptico con diferentes coloraciones entre individuos que nada tienen que ver con el sexo o la edad. Existen ejemplares grises hasta rojizos, pasando por una amplia gama de marrones intermedios. Posee alas cortas y anchas, pico amarillo y ojos negros, con el borde del párpado rosado. Los tarsos y los dedos están emplumados, y las uñas son negras. Existe un fuerte dimorfismo sexual en cuanto al tamaño, resultando por norma general las hembras mayores que los machos.
- **HÁBITAT:** Especie fundamentalmente forestal, elige típicamente los viejos bosques de frondosas, aunque también es común en bosques de coníferas, sotos fluviales y encinares. Próximos al hombre también habitan jardines y parques urbanos.
- **IDENTIFICACIÓN:** En la península Ibérica se distribuye de forma uniforme la subespecie Strix aluco sylvatica. El cárabo es una especie no migradora que permanece en su territorio durante todo el año.
- **COMPORTAMIENTO:** Es uno de los búhos más nocturnos. Normalmente son monógamos y mantienen la misma pareja año tras año. El método de caza es la espera desde un posadero, aunque también lo hacen en vuelo especialmente a lo largo de cortafuegos, caminos, etc.
- **ALIMENTACIÓN:** Tiene una dieta muy variada que puede incluir mamíferos de hasta el tamaño de un gazapo, insectos, aves, ranas... Es muy generalista en su alimentación, explotando una u otra presa según su abundancia o accesibilidad.
- **REPRODUCCIÓN:** Utiliza como nido agujeros naturales en árboles, aceptando muy bien las cajas nido. La época de cría comienza a mediados de marzo. Pone de 3 a 4 huevos, con intervalos de 48 horas, casi redondos y completamente blancos. Son incubados durante 30 días y desde el primer huevo por la hembra, mientras que el macho aporta comida. Los pollos dejarán el nido a los 30 días, pero dependen de los padres para alimentarse hasta los 3 meses.

Lila

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** Syringa vulgaris L.
- **FAMILIA:** Oliaceae.
- **SINONIMAS:** Lilo, lilá.
- **DESCRIPCIÓN:** Arbusto con floración exuberante y perfume embriagador. Este arbusto es de porte elegante, tallo erecto y ramificado. Hojas ligeramente acorazonadas y flores agrupadas en grandes panojas de florecillas color lila o blanco, deliciosamente amarillentas. Es sumamente amargo.
- **PROPIEDADES:** Febrífugo, antineurálgico, tónico, sedante, antirreumático, digestivo, calmante.
- **PARTES UTILIZADAS:** Las hojas, las flores, las capsulas y la corteza del tallo.
- **COSECHAR EN:** Primavera.
- **COMO SE USA:**
- **Para la salud:** Para combatir el reumatismo articular. Linimento: se cogen 400 gr de flores frescas de lila machacadas y maceradas durante 15 días en 200 gr de aceite, pasado el tiempo filtrar el aceite exprimiendo las flores a través de un trapo y utilizar el linimento obtenido para friccionar las partes doloridas. Para quitar la fiebre. Infusión: se echan medio puñado de flores secas en un litro de agua hirviendo, dejar reposar, filtrar, edulcorar y tomar tres tazas al día. Maniluvios y pediluvios: medio puñado de flores, medio puñado de hojas y medio puñado de corteza picada en una palangana de agua, tomar dos baños al día para crisis de gota.
- **Para la belleza:** Las flores de lila contienen una esencia aromática muy empleada en perfumería.

Atzenetins pel món

Libertad Machordom Gimeno En tren desde Lausanne

Aunque su vinculación con Atzeneta procede de su estirpe materna, con una cierta distancia por razones de tiempo y vuelo pronto del nido familiar, apenas sé nada de Libertad, un nombre que parece acorde con su todavía breve trayectoria vital. Solo que es hija de Pili Gimeno, que transcurre en Lausanne, que es ingeniera de caminos de formación y que acaba de desarrollar un proyecto de primer orden en aquella ciudad, pero como no quiero incurrir en generalidades, incluso en errores, prefiero que sea ella quien se desmenuce a sí misma. ella. Libertad, tu turno

¿Qué haces o has hecho en Lausanne? ¿Desde cuándo estás allí?

He trabajado de jefa de proyecto en la empresa de trenes suizos durante siete años y medio. Ahora he hecho una pausa para viajar y cambiar de trabajo.

¿Por qué y cuando escogiste esa ciudad suiza? ¿Fue tu primer destino internacional?

Porque al acabar mis estudios no había apenas trabajo para jóvenes diplomados en España, así que decidí irme al extranjero. Me hablaron de Suiza, respondí a unas ofertas de trabajo y me dieron una de ellas.

La mayoría de los foráneos suelen conocer Lausanne muy superficialmente, quizá por ser sede del Comité Olímpico Internacional, pero acércanos la ciudad. ¿Cómo es Lausanne para alguien que vive en ella?

Muy tranquila, limpia, bonita, con un lago, mucho ambiente porque hay varias universidades. Hay oferta cultural, está cerca de las montañas.

¿Cómo es tu movilidad diaria?

Me desplazo casi todo el tiempo bien a pie, bien en transporte público. El tren funciona muy bien y conecta casi toda Suiza.

Amplíanos los detalles del proyecto.

Renovación de la estación de tren de Lausanne, para aumentar su capacidad y mejo-

rar la seguridad y el flujo de pasajeros.

¿El hecho de ser suizo le concedió una puntualidad en la ejecución?

No necesariamente, todo proyecto público puede ser consultado por la población y esta tiene derecho a hacer oposición al proyecto y pararlo. Proyectos tan grandes y complejos como el de la estación de Lausanne (unos 1.000 millones de euros) siempre tienen retraso, incluso en Suiza.

¿Soportas bien los inviernos suizos o el frío condiciona el ocio y el modo de relacionarte?

Te acostumbras. Además, todo está muy bien equipado, todos los pisos tienen calefacción y están muy aislados. Además, como hace frío, nieva y puedo ir a esquiar.

Has decidido tomarte unos meses para viajar. ¿Tienes el itinerario prefijado o vas improvisando?

Ya lo he hecho, ya he viajado. He estado en Bután, Tanzania (de safari) y en España.

¿Cómo ven a España tus compañeros de trabajo, los suizos en general?

A todos les gusta mucho España, la comida, la alegría de la gente, las ciudades bonitas...

¿Cómo es un fin de semana tuyo?

El sábado voy al mercado que hay por las calles del centro, luego tomo un aperitivo con los amigos (que a veces se convierte en comida) Luego siesta en casa y por la tarde quedo para hacer algo con los amigos o para ir a cenar. Los domingos, en verano, a veces voy de excursión por las montañas y en invierno esquí.

Supongo que, como la mayoría de migrantes laborales, encontrarás a faltar alguna cosa de España o de nuestra tierra ¿cuáles son?

La familia, el calor cuando llega el final del invierno, amigos que veo poco, comer en algún restaurante que me gusta de Castellón.

¿Y de Atzeneta? ¿La visitas cada vez que retornas a España? ¿Qué vínculos te unen con ella? ¿Cuándo fue la última vez que la visitaste?

Nunca viví en Atzeneta porque cuando mi madre se mudó yo ya estaba fuera, pero siempre iba cuando era pequeña, así que tengo buenos recuerdos del pueblo: reencuentro con la familia, fiestas, pasar tiempo con mi abuela, ver a mis primas. Estuve por última vez en agosto

Nutrició

Neus Bartoll Orenga. Dietista-nutricionista

QUÉ NO TE TOQUEN LOS HUEVOS

En este artículo vamos a hablar de los huevos. Haremos un viaje por las diferentes partes de un huevo desvelando algunas de sus curiosidades. ¡Espero que aprendáis, pero sobretodo espero que disfrutéis de la lectura y os sorprendáis!

Estas son las partes de un huevo:

La **cáscara** de los huevos está formada por carbonato cálcico. Aunque no lo parezca, tiene poros, por lo que es permeable al agua y a los gases, razón por la que nunca se deben lavar los huevos, ya que son muy fáciles de contaminar.

¿Nunca os habéis preguntado porque algunos huevos son más blanquecinos que otros? El color de la cascara depende de la absorción de glóbulos rojos a lo largo de la fabricación del huevo por parte de la gallina. Cuando más glóbulos rojos absorba, la

cáscara será más marrón y más resistente. (Ahora ya sabéis que los huevos blancos del supermercado vienen de gallinas que no tienen muchos glóbulos rojos)

Las **chalazas** son una especie de cuerdas formadas por proteínas que sujetan la yema a la cáscara para que ésta no se mueva y se mantenga en el centro del huevo. La próxima vez que vayas a comer un huevo cocido, fíjate: ¿en qué posición está la yema? ¿En el centro del huevo o desplazada, casi saliendo de la clara? Cuando la yema está desplazada, quiere decir que el huevo es viejo, ya que estas cuerdas se vuelven débiles y no puedan sujetar la yema en el centro del huevo.

La **cámara de aire** es un hueco que hay entre las chalazas y la cascara. También sirve para saber si el huevo es viejo o nuevo, ya que a medida que el huevo envejece se acumula aire en este hueco. Por eso, cuando un huevo es nuevo se hunde, y cuando es viejo flota. ¡Probar el experimento en casa!

*Tabla 4-1. Composición de las distintas partes del huevo (%)

	Huevo entero	Cáscara	Clara	Yema
Agua	74	1	88,5	46,7
Proteínas	13	3,8	10,6	16,6
Hidratos de carbono	1	—	0,9	1
Lípidos	10	—	0,03	32,6
Sales minerales	0,1	95,2	0,6	1,1
Proporción del peso total		10,3	56,9	32,8

La **clara**, como bien dice su nombre es la parte blanquita del huevo. Está compuesta por un tipo de proteínas, pero no unas proteínas cualquiera, sino unas particulares del huevo: ovoalbúmina, ovomucoide, ovomucina, ovoglobulina, conalbúmina, avidina... Y ahora vamos a la parte más curiosa del huevo: **la yema**. Esta esfera amarilla tiene diferentes capas que se van añadiendo a medida que se fabrica el huevo. Erróneamente la gente suele creer que todas las proteínas del huevo están en la clara, mientras que toda la grasa en la yema. De hecho, muchos descartan las yemas por eso. ¡ERROR! Mirad la tabla: ¿Os habéis fijado que la yema también tiene muchas proteínas? Y no solo eso, es una fuente fantástica de vitaminas A, D, E y del grupo B.

¿Sabéis por qué la yema de algunos huevos es naranja y la de otros amarilla? El color de la yema lo dan unos componentes llamados carotenoides, y depende de la alimentación de las gallinas. Si éstas comen más alimentos ricos en carotenos (maíz) las yemas de estos huevos serán más anaranjadas.

Y ahora otra pregunta, ¿Por qué al cocer algunos huevos la primera capa de la yema es verdosa? Por extraño que parezca, la yema también tiene hierro. Con el calor de la cocción, este hierro reacciona con el azufre de las proteínas y forma sulfuro ferroso, dando este color verdoso y también ese olor característico a huevo cocido.

Bueno, pero aquí estamos para hablar de nutrición ¿no? (ya viene... ahora es cuando nos dará la típica chapa del huevo y del colesterol). Evidentemente la yema también tiene grasas (saturadas, insaturadas), fosfolípidos, lecitina... y por supuesto, colesterol (250 mg por huevo). Siempre se ha demonizado al huevo por su alto contenido de colesterol. ¿Cuánta gente sigue diciendo eso de "solo 3 huevos a la semana"? Esto es un claro ejemplo de lo mal divulgada que está la ciencia de la nutrición. **El colesterol (de los**

alimentos) NO eleva el colesterol (en sangre). Lo que si lo hace son las grasas saturadas y las grasas trans, presentes en la carnes roja, los embutidos, la bollería, las galletas, los snaks... y todos los productos ultraprocesados. Entonces ¿el colesterol no eleva el colesterol? ¡NO!! Entonces ¿puedo comer más de 3 huevos a la semana? ¡SÍ! Si tienes el colesterol alto debes saber que la mayor parte de culpa la tiene tu genética, ya que por más colesterol que comas, solo puedes absorber el 15%.

Estoy hasta los huevos de que se hable mal de los huevos. Los huevos son un superalimento, con una calidad proteica excelente y con una gran riqueza de vitaminas. Por no hablar de la cantidad de recetas que se pueden hacer con huevos: desde el típico huevo cocido al común huevo frito, pasando por los revueltos y las tortillas. Y si nos ponemos a mezclar ingredientes podemos hacer cosas tan buenas como creps, bizcochos, natillas o flanes. ¿No te entra hambre solo con pensarlo?

Te dejo por aquí una receta rápida y fácil. Pon en una taza un huevo, un plátano machacado, una cucharada de cacao desgrasado SIN azúcar y 1-2 cucharadas de harina integral. Mezcla todos los y pon al microondas hasta que veas que esté cuajado.

Muffin de chocolate.

El temps i la meteo a Atzeneta

Melchor Rovira Monfort

El passat estiu ha estat calorós i sec

L'estiu que hem deixat enrere (juny, juliol i agost) ha estat mig grau més càlid del que tocava i, a més a més, hem recollit 83 litres, quan la mitjana està en 100 litres. S'ha de dir que aquesta descripció de l'estiu no s'ha mantingut durant tot el període, ja que va començar sent un estiu molt sec i amb valors extremadament elevats de temperatura i, en canvi, els darrers dies han estat més frescs i humits del normal.

Tronada del dia 26 de juliol que va deixar 9'5 litres al poble

Per mesos, juny ha estat el mes més extremat tant en temperatures com en pluges. Com ja vaig apuntar al darrer article, juny va començar molt fresc amb rècord de temperatura mínima el dia 12 amb 4'5°C, superant l'anterior valor més baix de 5°C del 1966. I com ja s'entreveia aleshores, l'episodi extrem de calor dels darrers dies de mes va tenir el seu pic el dia 29 amb 40°C, valor rècord de temperatura màxima per a aquest mes superant els 39°C de 2003. A banda d'aquest rècord absolut, l'onada de calor també ens va deixar altres dades molt extremes: el 5% d'humitat que hi havia el dia 29 al migdia, els 37°C que hi havia el dia 28 a les 20.00h o el fet que durant 4 dies consecutius la temperatura màxima fora igual o superior als 37°C, cosa que no passava des de l'onada de calor d'agost de 2003. Aquesta calor de final de mes es va compensar amb el fred de l'inici i la temperatura mitjana va ser la normal. Quant a pluges no va caure ni gota al poble, però per la zona del Cap del Terme i Meanes es van recollir entre 15 i 30 litres durant una tronada la vesprada del dia 21. Juliol ha estat calorós i humit; la temperatura mitjana ha estat 0'9°C superior a la mitjana, amb molts dies de temperatura màxima superior als 35°C i assolint els 37°C els dies 7 i 11 com a valors més elevats. Com juliol és el mes més sec de l'any, a poc que ploua té caràcter humit, i per això s'explica que els 32 litres recollits suposen un 45% més de les precipitacions normals. Aquestes pluges es van recollir sobretot en 2 tronades, la del dia 8 amb 19 litres i la del dia 26 amb 9'5 litres. Agost ha continuat sent càlid i humit, amb una temperatura mitjana 0'7°C per damunt la mitjana, sobretot per la calor intensa a l'inici del mes (es va arribar als 38°C el dia 9), tot i que els darrers dies han estat frescs. En referència a les pluges han caigut 51'5 litres, un 29% més del normal. Cal destacar les dos

tronades del dia 27, una durant la matinada que va deixar 26 litres i un altra a la vesprada amb 6 litres. Però el més rellevant d'aquestes tronades és que van ser molt més intenses a l'oest del poble, descarregant entre les dos més de 100 litres a la zona del Cap del Terme. Setembre ha començat més fresc del normal i prou mogut quant a pluges. Tot i que la DANA (gota freda) que ha inundat el sud-est peninsular no ens ha afectat, ja portem recollits 45 litres durant la primera quinzena de mes.

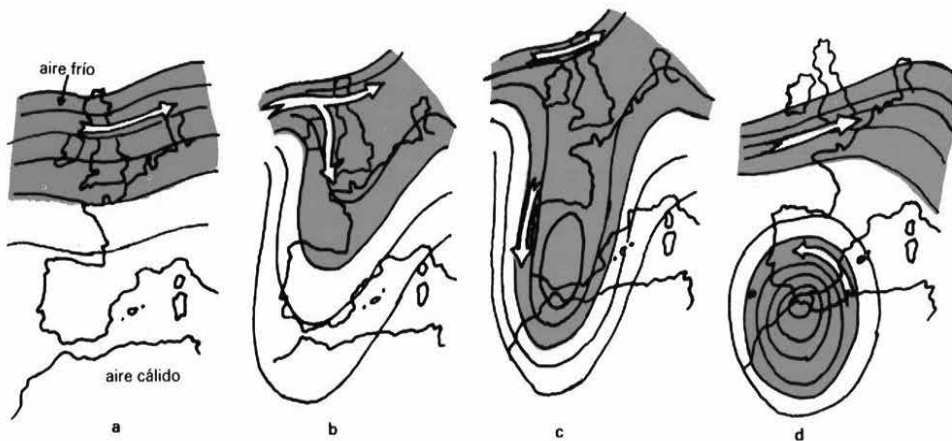

Ruixat que afectava la zona de Meanes la vesprada del dimecres de festes 21 d'agost, a hora de bous

Les danes o gotes fredes a Atzeneta

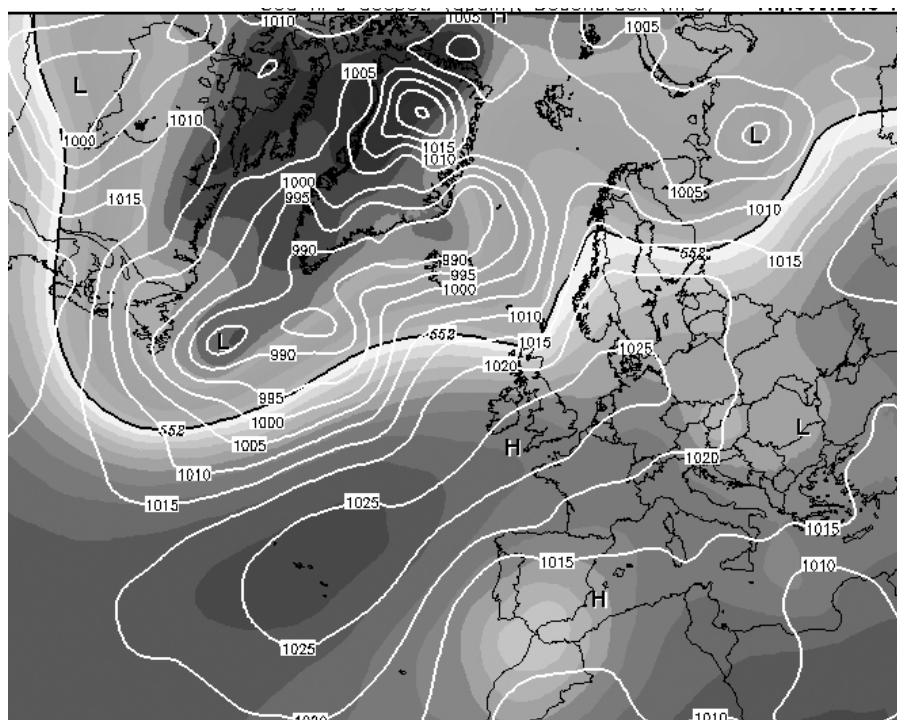
Aprofitant la paraula meteorològica de moda darrerament (DANA) a causa de les inundacions del sud-est peninsular, analitzaré aquest fenomen i mostraré com ens ha afectat a Atzeneta els darrers 70 anys. Les «danes» o gotes fredes ja les vaig analitzar en un article del BIM fa anys, però faré un breu resum d'aquest concepte.

El fenomen de la DANA (Depressió Aïllada en Nivells Alts), conegut també com a gota freda, es defineix com una depressió en alçada (bossa d'aire fred) que s'ha aïllat o trencat de la circulació general de l'atmosfera i que no té reflex a la superfície, és a dir, no genera una borrasca a la superfície. Aquest aïllament de la bossa freda inestabilitza l'atmosfera i pot arribar a causar, o no, una borrasca en superfície que es confon amb la gota freda o DANA, però que no ho és. Per entendre la seua formació cal saber que a mesura que pugem de latitud des de l'Equador cap al Pol, la diferència de temperatura de l'aire no és gradual, sinó que trobarem zones on aquest canvi de temperatura és molt brusc. La zona que separa l'aire més temperat de latituds mitges de l'aire fred polar s'anomena front polar. La diferència brusca de temperatura de les dos bandes del front, juntament amb la rotació de la Terra, origina uns vents molt forts de l'oest en alçada (a uns 10-12 Km) anomenats corrent en jet, que dificulten que les característiques de les dos masses d'aire (la polar i la temperada) es barregen. Quan aquest corrent en «jet» es debilita (perd velocitat el vent en alçada), una de les masses d'aire pot penetrar en l'altra i produir una ondulació d'aquest corrent. Si la part freda s'ondula molt dins la part càlida pot arribar a estrangular-se del tot, amb la qual cosa es queda una bossa freda dins la zona càlida aïllada del corrent general, fet que es coneix com DANA o gota freda.

Formació d'una DANA o gota freda. A l'etapa a) la corrent en jet mostra el seu comportament habitual amb direcció recta oest-est. A l'etapa b) i c) aquest corrent s'ondula i s'estrangula cap al sud. A l'etapa d) l'estrangulament és total i queda aïllada una bossa freda enmig de la zona càlida.

Encara que aquest embossament fred genera molta inestabilitat, no necessàriament una gota freda genera pluges torrencials. La majoria de les gotes fredes que ens afecten al llarg de l'any no ho fan, i de fet a Castelló quasi no ens n'hem adonat de la darrera. Un exemple: el passat 12 de setembre, dia de màxima precipitació a Alacant i València, ací lluïa un bon sol. Primerament, per poder fer ploure molt és important la localització del nucli fred, ja que la part davantera i de dalt (nord-est) d'aquest embossament és la més inestable. Per a nosaltres el centre de la DANA s'ha de situar entre el nord d'Àfrica i el sud peninsular. Però el factor decisiu per saber si una gota freda pot portar pluges torrencials, pluges normals o un dia esplèndid amb un bon sol, és el vent que hi ha en superfície, ja que és el responsable d'aportar la humitat que cal perquè cresquen els núvols. A la nostra zona ha de ser vent de llevant (est) o millor de xaloc (sud-est), fins i tot pot ser de migjorn (S), ja que en la seva trajectòria fins arribar ací creua el mar i es carrega d'humitat. El que ha passat amb la darrera gota freda és que el vent era de gregal (nord-est), vent que a l'interior de Castelló arriba prou ressec perquè té procedència terral; en canvi, al litoral sud de Castelló, a València i a Alacant sí els arriba del mar, i per tant, porta l'aigua necessària per poder provocar aquestes pluges torrencials.

A continuació es mostra una taula amb les gotes fredes o «danes» que han afectat Atzeneta des del 1955. Sols es mostren aquelles que han produït pluges importants a la tardor (des de setembre fins desembre), per fer-nos una idea de la periodicitat d'aquest fenomen i les quantitats de pluja que hi deixa.

Gotes fredes a Atzeneta durant la tardor			
Data de l'episodi	Pluja total	Data de l'episodi	Pluja total
1 a 3 de desembre de 1955	104	9 a 13 de desembre de 1984	109
18 a 24 de setembre de 1956	133	1 a 6 d'octubre de 1986	82
10 a 12 d'octubre de 1956	122	2 a 8 de novembre de 1987	127
22 a 25 d'octubre de 1956	142	14 a 18 d'octubre de 1988	90
1 a 3 d'octubre de 1957	110	10 a 12 de novembre de 1988	124
12 a 15 d'octubre de 1957	227	4 a 10 de setembre de 1989	170
3 a 7 de desembre de 1958	106	14 a 17 de novembre de 1989	118
20 a 24 de setembre de 1959	109	1 a 10 de desembre de 1989	70
20 a 22 de novembre de 1959	135	25 a 30 de desembre de 1989	224
17 a 18 de desembre de 1960	74	7 a 11 d'octubre de 1990	143
28 de novembre de 1961	86	1 a 5 de desembre de 1991	96
15 a 22 de setembre de 1962	132	23 a 26 de desembre de 1992	134
13 a 17 d'octubre de 1962 (la riuà)	465	20 setembre a 2 octubre de 1994	163
11 a 18 de setembre de 1963	174	8 a 10 d'octubre de 1994	162
5 a 8 de novembre de 1964	60	22 a 24 d'octubre de 2000	460
17 a 26 de desembre de 1964	205	2 a 4 de novembre de 2001	109
5 a 9 d'octubre de 1965	125	1 a 6 de setembre de 2003	145
28 a 30 d'octubre de 1965	121	9 a 15 d'octubre de 2005	153
7 a 11 d'octubre de 1966	156	2 a 8 d'octubre de 2006	151
4 a 6 d'octubre de 1969	255	17 a 21 de desembre de 2007	153
8 a 12 d'octubre de 1970	164	28 a 30 de setembre de 2009	146
6 a 11 d'octubre de 1971	198	9 a 12 d'octubre de 2010	96
6 a 8 de novembre de 1971	75	19 a 22 de novembre de 2011	270
2 a 7 de desembre de 1971	164	19 a 21 d'octubre de 2012	96
18 a 22 de setembre de 1972	142	25 a 30 de novembre de 2014	160
5 a 6 d'octubre de 1972	123	1 a 2 de novembre de 2015	127
2 a 3 de novembre de 1972	80	23 a 29 de novembre de 2016	101
6 a 7 de setembre de 1973	117	16 a 19 de desembre de 2016	74
16 a 21 de desembre de 1976	101	18 a 19 d'octubre de 2018	196
18 a 22 d'octubre de 1982	185	14 a 18 de novembre de 2018	98
3 a 9 de novembre de 1983	258		

RACÓ FOTOGRÀFIC

